

* . LW1 2 *

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin henkilöstölehti **5** • 2007
Personaltidskrift för Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt

HOSPITAALI

Liikunnan harrastaminen tukee työkykyä

s.3

Liikunta ja kuntoilu –teema

s.4

Kesä sujui odotettua paremmin

s.6

Skärgårdens lilla röntgenstation

s.7

Työyhteisö Vakka-Suomessa

s.8

Jätteillä on paikkansa

s.9

SISÄLTÖ

Kuukauden kirjoitus	2
Månadens skrivelse	2
Tyksiläiset kävelytestissä	2
Harkinnanvaraiset henkilökohtaiset lisät	3
Perhevapaat VSSHP:ssä	3
T-sairaalan aikataulu	3
Yhteiset liikunta- ja kuntoilumahdollisuudet	4
Liikunnasta energiaa ja työkykyä	5
TYKSiin golfiaoston toimintaa	5
Erälukeumat 3-1	5
Sairaalat selvisivät kesästä odotettua paremmin	6
Teho-osaston tehokas kesä	6
Luonto-elämyksiä ja ihme paranemisia	7
Skärgårdens lilla röntgenstation	7
Kuin kaksi työyhteisöä	8
Tumpelolta ei korvakappaletta synny	9
Jätteillä on paikkansa	9
Vakinaistaminen vakauttaa elämää	10
Mielenkiintoinen rakennus	10
Kokouskutsuja ja tapahtumia	10-11
Leo Renko	11
Leena Lehtonen	11
U-Röntgen on palkintonsa ansainnut	12
Perheen ja lapsen ehdoilla	12
Uudet viran- ja toimenhaltijat	12
Kiitokset	12

Tyksiläiset kävelytestissä 11. kerran

Tyksiläisten kävelytestitapahtuma pidettiin tänä vuonna neljänä eri päivänä touko-kesäkuussa. Testeihin osallistui 248 henkilöä, joista kantasairaalaista 192, Paimion sairaalasta 44 ja Raision sairaalasta 12 henkilöä. Aurinko paistoi taivaan täydeltä ja jälleen kerran saimme kävelytesteissä kokea yhteistoiminnan iloa ja liikunnan riemua! Testipaikoilla oli "terassi", jolla suorituksen jälkeen viihdyttiin hyvin, kiitos aurinkoisesta sään ja herkkupöydän. (ks. kannen kuva) Osallistuneiden kesken arvottiin 10 kappaletta 35 euron lahjakortteja urheiluvälineilikeeseen. Onnelliset voittajat ovat:

Arbelius Marja, osastonsihteerin, os. 011. **Halmi-nen Terttu**, perushoitaja, os. 017, Paimion sairaala. **Lindholm Birgitta**, laitoshuoltaja, os. 681 (499). **Malin-Pulkkinen Heljä**, apulaisosastonhoitaja, os. 412. **Paija Tuula**, röntgenhoitaja, os. 141, kaupungin sairaala. **Rinne Annika**, os. 027, osastonsihteerin. **Toivonen Anja**, psykologi os. 782, Raision sairaala. **Tuominen Paula**, fysioterapeutti, os. 963. **Wendt-Vittasmäki Mariann**, sairaanhoitaja, os. 216. **Ylijoki Pirkko**, perushoitaja, os. 018, Paimion sairaala

PALJON ONNEA KAIKILLE VOITTANEILLE! Erytyiskunniamaininnan saavat seuraavat osastot/yksiköt kiitettävästä osallistujamäärästä:

Osasto 613, Paimion sairaalan keittiö, 8 henkilöä. **Osasto 527**, suusairauksien yksikkö, 8 henkilöä. **Osasto 209**, laskentapalvelut, 7 henkilöä. **Kiitos kaikille osallistujille hauska tapahtumasta ja osallistumisaktiivisuudesta! Nähdään taas toukokuussa 2008!**

Päivi Lähde, työfysioterapeutti

Liikunnan harrastaminen tukee työkykyä

Liikunnan harrastaminen ja siitä seuraava hyvä kunto ovat yksi tehokkaimmista keinoista ylläpitää ja parantaa sekä fyysistä että henkistä työkykyä.

Tutkimukset osoittavat, että liikunnan fyysiset ja psyykkiset edut ovat kiistatonta ja että liikuntaa harrastavat jaksavat paremmin työssään. Sairaalityö on fyysisesti ja henkisesti vaativaa. Kiireinen ja raskas työ vaatii hyvän kunnon.

Liikunta on lääkettä moneen sairauteen, kuten korkeaan verenpaineeseen, korkeaan kolesteroliin, diabetekseen ja tuki- ja liikuntaelinvaihoihin, jotka ovat myös Tyksin suurin sairauspoissaolojen syy. Liikunnasta saa henkistä ja fyysistä voimaa, mikä auttaa jaksamaan työssä ja kotona.

Miten saada itsensä liikkumaan? Ryhmän tai kaverin tuki on tehokas motivoitikeino. Ota työkaveristasi itsellesi vastavuo-roinen "personal trainer". Yhdessä vahditte toisianne, että sohva jää toiseksi ja lenkipolku voittaa. Kannattaa pitää kirjaa liikunnastaan ja sitten säännöllisesti tilittää tekemisiään vaikka työkaverille, niin kuri säilyy!

Koko työyhteisö kannattaa houkutellessa mukaan liikuntaprojektiin. Siitä kannattaa tehdä virallinen osa osaston TYHY-suunni-

telmaa. Osaston /yksikön yhteinen liikuntaprojekti paitsi kohottaa fyysistä kuntoa, parantaa myös työyhteisöllisyyttä. Yhdessä on kiva tehdä muutakin kun töitä ja lenkipolulla työkaverista voi paljastua niin kivoja puolia, että työntekokin sujuu jatkossa paremmin, vaikka asiat joskus riitelisivätkin.

Meillä on monipuolista liikuntatarjontaa. Esimerkiksi kuntojaoston kotisivuilta (ilmoitustaulu/ kuntoilu/kuntojaostot) löydät lukuisia eri liikuntaharrastusmahdollisuuksia. Tyksin kuntosalin on pian 10-vuotias ja se on saavuttanut suuren suosion henkilökunnan keskuudessa. Jokavuotiset kävelytestit ovat jo 11 vuoden ajan keränneet kiitettävästi työntekijöitämme testaamaan kuntoaan. Näitä hyviä liikuntapalveluja kannattaa kaikkien hyödyntää!

Toivon jokaisen löytävän liikunnan moninaiset fyysiset ja henkiset edut ja hyödyt. Ja tietenkin liikunnan ilon ja hauskuuden! Hyväkuntoisena jaksaa paremmin työelämän fyysisiä ja henkisiä paineita ja ajoittaisia myrskyjä. Kanssaihmissen kanssa tulee paremmin toimeen, kun oman kehon ja mielen myrkyt on tiristänyt hikenä ulos lenkipolulla. Kun harrastaa liikuntaa on

tyytyväisempi itseensä ja kun on itseensä tyytyväisempi, niin työ sujuu paremmin ja työkaverikin tuntuu kivemmalta!

Liikunnan iloa ja hyötyä kaikille!

Päivi Lähde
työfysioterapeutti

Motionering stöder arbetsförmågan

Motionering och därmed följande god kondition är ett av de effektivaste sätten att upprätthålla och förbättra både den fysiska och psykiska arbetsförmågan.

Undersökningar påvisar obestridligt de fysiska och psykiska förmånerna som motionering medför och att de som sysslar med motionering orkar bättre i sitt arbete. Sjukhusarbete är fysiskt och psykiskt krävande. Ett jägigt och tungt arbete kräver god kondition.

Motion är en medicin för många sjukdom, så som högt blodtryck, hög kolesterol, diabetes, samt besvär i muskuloskeletala systemet, vilka även utgör den största orsaken för sjukfrånvaron på ÅUCS. Motionering ger fysisk och psykisk styrka, vilket hjälper att orka både på arbetet och hemma.

Hur skall man få sig igång med motionering? Ett effektivt motiveringssätt är stöd från en grupp eller en kompis. Gör din arbetskamrat till en ömsesidig "personal trainer". Ni övervakar för varandras del att soffan kommer på andra plats och spånbanan vinner. Det lönar sig att föra bok över motioneringen och sedan regelbundet rapportera vad man åstadkommit

till exempel till en arbetskamrat för att hålla upp disciplinen.

Det lönar sig att locka hela arbets-samfundet med i ett motioneringsprojekt. Man borde göra den till en officiell del av avdelningens TYHY-plan (välbefinnande i arbetslivet). Förutom att den ökar på den fysiska konditionen, förbättrar avdelningens/enhetens gemensamma motioneringsprojekt gemenskapen inom arbets-samfundet. Det är roligt att göra andra saker tillsammans förutom arbete och när man är på länk tillsammans kan man uppdaga så trevliga sidor hos arbetskamraten, att också arbetandet i framtiden löper bättre, även om man någongång skulle tvista om saker.

Vi har ett mångsidigt urval av motionering. Du kan hitta ett flertal olika möjligheter för motionering till exempel på konditionssektionens område på intranet (ilmoitustaulu/ kuntoilu/kuntojaostot). ÅUCS:s konditionssal är snart 10 år gammal och den har uppnått stor popularitet hos personalen. De årliga gångtesterna har redan under 11 års tid kammat in ett berömligt antal av våra arbetstagare för att testa sin kondition. Det lönar sig för al-

la att utnyttja dessa goda motionerings-tjänster!

Jag hoppas att alla skulle finna de fysiska och psykiska förmånerna och nyttorna som motioneringen erbjuder! Och dessutom nöjet och fröjden med motionering! I bra kondition orkar man bättre med arbetslivets fysiska och psykiska ansträngningar och tidvisa stormar. Man kommer bättre överens med sina medmänniskor, när man klämt ut kroppens och psykets gifter i joggingdräkten. När man sysslar med motionering är man nöjdare med sig själv och när man är nöjdare med sig själv löper arbetet bättre och arbetskamraten känns också trevligare!

Glädje och nytta av motionering till er alla!

Päivi Lähde
arbetsfysioterapeut

HOSPITAALI • Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin henkilöstölehti • Personaltidskrift för Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt.

1. vuosikerta. **Julkaisija:** Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri. **Toimitus:** Päätoimittaja Esa Halsinaho, puh. (02) 313 1083, esa.halsinaho@tyks.fi. Toimitussihteeri Markku Näveri, puh. (02) 313 3119, markku.naveri@tyks.fi. Avustajat: Tarja Välimäki (Loimaan aluesairaala), Jouko Lahti (Salon aluesairaala). **Toimituskunta:** Mervi Haarala, Esa Halsinaho, Mirja Hovirinta, Markku Näveri, Virpi Pakkanen, Riku Sallinen, Nina Vainio, Marja-Leena Veijola. **Taitto- ja toimituspalvelut:** Viestintä-Dimmi Oy. **Ruotsinkieliset jutut:** Mathias Luther (Inter Folia Press). **Paino:** Lehtipaino Keski-Uusimaa, Tuusula, 2007. Painos noin 10.000 kpl. **Jakelu:** Suomen Posti Oyj. **Osoitteet:** Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin osoiterekisterit. **Osoitteenmuutokset:** Puh. 313 1103 tai tiedotus@tyks.fi. **Toimituksen osoite:** Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri, Hospitaali-lehden toimitus, PL 52, 20521, Turku. **Ilmestyminen:** Ilmestyy 8 kertaa vuonna 2007 (seuraavat viikoilla 40, 45, 50). **ISSN 1796-8062.**

SEURAAVAT LEHDET

Nro 6 Ilmestyy 1.10. Aineistopäivä 18.9.
Nro 7 Ilmestyy 5.11. Aineistopäivä 23.10.

LISÄYS: Edellisessä Hospitaalin numerossa 4 olleen kuvan TYKSiin joukkueen tunnelmista Naisten Kuntovitosella oli kuvannut **Heikki Andersson.**

Harkinnanvaraiset henkilökohtaiset lisät arvioitaviksi

Esa Halsinaho

Yleiskirjeessä nro 18 (18.6.2007) ohjeistetaan harkinnanvaraisen henkilökohtaisen lisän määräytymisperusteet KVTES:n piiriin kuuluvan henkilöstön osalta. Sen mukaan ns. järjestelyvaraerästä saadaan koko sairaanhoitopiirin tasolla 29 662 euroa/kk henkilökohtaisiin lisiin työsuorituksen arvioinnin pohjalta, kun määrärahaan huomioidaan aikaisempien vuosien poistumat (eläkkeelle tai toisiin tehtäviin siirtyneiden henkilökohtaiset harkinnanvaraiset lisät).

Koska esitykset harkinnanvaraisen henkilökohtaisen lisän maksamisesta työntekijöille perustuvat työsuoritusten henkilökohtaisen arviointiin, tämä arviointiprosessi käynnistetään uudelleen yksiköissä siten, että tarkistetaan aikaisemmin tehtyjä arviointeja uuden esityksen pohjaksi ja arvioidaan uusien henkilöiden henkilökohtainen työsuoritus. Työsuorituksen arviointi tapahtuu yleiskirjeen ohjeiden mukaisesti.

Järjestöjen edustajien kanssa on sovittu, että henkilökohtaisen lisän suuruus on jatkossa joko 3 % tai 6 % tehtäväkohtaisesta peruspalkasta. Yleiskirjeen tarkoittama henkilökohtainen lisä maksetaan 1.9.2007

alkaen. Henkilökohtaista lisää esitetään maksettavaksi 3 %:n ja/tai 6 %:n suuruisena käytettävissä olevan määrärahan rajoissa henkilöille, joille työsuorituksen arviointi tuo yksikössä korkeimmat pisteet.

Yleiskirjeessä edellytetään päättävien viranhaltijoiden seuraavan, että henkilökohtaista lisää maksetaan kaikkiin hinnoittelukohtiin sijoittuviin nimikkeisiin.

Palkkatiedot ovat julkisia vasta työnantajan tekemän päätöksen jälkeen. Henkilökohtaisen työstä suoriutumisen arviointilomakkeet jäävät päätöksenteon jälkeenkin salassa pidettäviksi.

Esitykset henkilökohtaisen työsuorituksen perustuvan lisän maksamisesta toimitetaan TYKSissä tulosryhmän ylihoitajalle tai vastaaville hallinnon ja huollon esimiehille ja osavastuualueilla johtavalle ylihoitajalle tai hallintojohtajalle 31.8.2007 mennessä. Henkilökohtaisen työsuorituksen perusteella maksettavat harkinnanvaraiset henkilökohtaiset lisät pyritään saamaan maksuun syyskuun loppuun mennessä 2007.

Tarkempia tietoja aiheista saa yleiskirjeestä nro 18 intranetin sivulta Tiedotus/Yleiskirjeet/Yleiskirjeet 2007.

Perhevapaat VSSHP:ssä

Esa Halsinaho

VSSHP:n työntekijä voi jäädä perhevapaalle lapsen syntymän tai hoidon perusteella. Perhevapaan muotoja ovat äitiys-, erityisäitiys-, isyys- ja vanhempainvapaa.

Äitiysvapaata voi kestää 105 arkipäivää, joista 72 palkallisia. Erityisäitiysvapaata liittyy riski- ja monikkoraskauksiin.

Palkatonta vanhempainvapaata voi saada heti äitiysvapaan päätyttyä yhteensä enintään 158 arkipäivää joko lapsen äiti tai isä.

Palkallista isyysvapaata voidaan myöntää isälle enintään 18 arkipäivää. Tietyillä ehtoilla isällä on lisäksi oikeus saada isyysrahaa vielä 12 arkipäivältä (ns. isäkuukausi).

Adoptoidun lapsen vuoksi voi saada virkavapaata ja vanhempainrahaa niin kauan, kun lapsen syntymästä on kulunut 234 arkipäivää (tai 200 arkipäivältä, jos ottopolisi on otettu hoitoon myöhemmin kuin 54 arkipäivää syntymästä). Ottovanhempi voi jäädä myös palkattomalle perhevapaalle enintään kahdeksi vuodeksi ottopolapsen ottamisesta lukien. Alle 1-vuotiaan lapsen adoptoinut ottovanhempi voi saada kahden kuukauden pituisen palkallisen virkavapaan ottopolapsen hoitamiseksi.

Äitiys-, isyys-, vanhempainvapaan ja ottovanhemman vanhempainvapaan pitämistä on ilmoitettava työnantajalle pääsääntöisesti vähintään kaksi kuukautta ennen vapaan alkamista ja enintään 12 päivän vapaasta kuukautta ennen sen alkamista.

Äiti ja isä voivat myös sopia, että he ovat molemmat samanaikaisesti osittaisella vanhempainvapaalla.

Palkatonta hoitovapaata voi saada lapsensa hoitamiseksi, kunnes lapsi täyttää 3 vuotta.

Osittaista palkatonta hoitovapaata voi saada lapsensa hoitamiseksi, kunnes lapsen toinen lukuvuosi perusopetuksessa päättyy. Vammaisen tai pitkäaikaissairaana lapsen hoitamiseksi voi saada osittaista hoitovapaata siihen asti, kun lapsi täyttää 18 vuotta. Osittaisella hoitovapaalla työaika on keskimäärin 6 t/pv ja 30 t/vk.

Äkillisesti sairastuneen alle 10-vuotiaan lapsen hoidon järjestämiseksi voi saada palkallista tilapäistä hoitovapaata enintään 4 työpäivää lapsen sairastumispäivä mukaan lukien.

Työntekijällä on oikeus palkattomaan tilapäiseen poissaoloon työstä, jos häntä tarvitaan perhettä kohdanneen sairauden tai onnettomuuden takia.

Vuonna 2006 VSSHP:ssä oli perhevapaalla 1507 työntekijää. Isyyslomaa käytti 59 ja vanhempainvapaata 245 työntekijää. Tilapäistä palkallista hoitovapaata tarvitsi 1008 työntekijää. Kokonaan palkattomalla hoitovapaalla oli vuoden aikana 218 henkilöä ja osittaisella hoitovapaalla niin ikään 218 työntekijäämme.

Lisätietoja saa VSSHP:n työterveyshuollon ja henkilöstöpalvelujen henkilöstöltä. Lait ja säädökset: Työsopimuslaki 4. luku. Laki kunnallisesta viranhaltijasta 29 §. Sairausrakennuslaki 9. luku. KVTES 5. luku.

Tyytyväinen osittaisen hoitovapaan käyttäjä

Tarja Välimäki

Kuka olet?

– Olen sairaanhoitaja **Mari Koivunen**. Olen työskennellyt Loimaan aluesairaalan valvontaosastolla sen perustamisvuodesta 2000 lähtien. Vuoden 2003 kesällä jäin äitiyslomalle ja samalla muutimme mieheni Mikan uuden työpaikan myötä Poriin. Verna-tyttären syntymän jälkeen jäin hoitovapaalle kolmeksi vuodeksi.

Mitä hoitovapaan jälkeen?

– Töihin paluu mietitytti, koska työmatka Loimaalle on pitkä. Olin kuullut työkaverilta osittaisesta hoitovapaasta, mutta aluksi luulin, että se olisi mahdollista vain alle kolmevuotiaiden sekä eka- ja tokaluokkalaisten vanhemmille. Hain netistä tietoa osittaisesta hoitovapaasta ja huomasin, että siihen on oikeus myös yli kolmevuotiaan vanhemmalla. Halu palata Loimaalle töihin oli kova, kaipasin omaa

”vanhaa” työpaikkaani ja varsinkin mukavia työkavereita. Lyhennetty työaika tuntui hyvältä ratkaisulta käydä kolmivuorotyössä näin kaukana asuinpaikasta.

Kokemuksiasi osittaisesta hoitovapaasta?

– Aloitin vuoden 2006 marraskuussa. Työmatka Pori-Loimaa ei ole tuntunut liian pitkältä. Olen ollut työvuoroihini tyytyväinen. Koen, että minulla on sopivassa suhteessa sekä työvuoroja että vapaata. Ehdin olla kotona riittävästi, mikä on tärkeää, kun kotona on pieni lapsi.

– Palkkapäivänä sen huomaa, ettei ole kokoaikaisesti työssä. Vapaat ja mahdollisuus olla enemmän kotona lapsen kanssa korvaavat menetetyt eurot. Aikaa jää omille harrastuksillekin. Osittainen hoitovapaa oli minun tilanteessani ainoa vaihtoehto palata takaisin Loimaalle töihin. Olen ollut enemmän kuin tyytyväinen ja aion jatkaa osittaista hoitovapaata jatkossakin.

T-sairaalan aikataulu ja yhteyshenkilöt

Jorma Soutukorva

T-sairaalan ensimmäisen vaiheen varsinaiset rakennustyöt ovat käynnistyneet kesäkuun alussa. Työt uudisrakennusosassa (D-osa) suoritetaan kahdessa vaiheessa siten, että tilat ensimmäisestä kolmanteen kerrokseen asti valmistuvat 30.12.2008 ja neljänestä seitsemänteen kerrokseen asti 30.4.2009.

Vanhan B-osan korotus ja muutostyöt kolmanteen kuudenteen kerrokseen asti, samoin kuin koko ensimmäisen vaiheen rakennushanke valmistuu 26.2.2010 mennessä.

Vanhan A- ja B-osan liittyminen uudisosaan (D) aikataulutetaan erikseen ja tiedotetaan rakentamisen edistyessä ao. yksiköille.

A-osan ja päähissien lähellä olevat aulatilat (T-auditorion ym.) eristetään työmaasta rakennusaikaisilla suojaseinillä, 1.-3. kerros on jo tyhjennetty ja loput kerrokset tyhjenetään sairaalatoiminnasta irtaimistoineen perjantaina seuraavilla viikoilla:

• 4. krs vko 37 • 5. krs vko 41 • 6. krs vko 44

Sairaalakäytössä olevien tilojen toiminta turvataan. Joitakin äänihäiriöitä ilmenee, koska joudutaan työskentelemään ajoittain lähellä sairaalatoimintaa ja koska kysymyksessä on betonirunkoinen talo. Sairaalatoiminnalle mahdollisesti häiriötä aiheuttavissa tapauksissa pyydetään ottamaan yhteys valvojiin.

Rakennuttajan edustajina ja valvojina toimivat:

– Projektin johtajana **Timo Seppälä** puh. 040 739 0173.

– Päävalvojana **Jorma Soutukorva** puh. 040 739 0174.

– Rakennusteknisten töiden valvojana **Ilkka Hiltunen** puh. 040 580 0543.

– LVIA-tekniisten töiden valvojana **Juha Kettunen** puh. 040 739 0169.

– Sähkötekniisten töiden valvojana **Pekka Yli-Kiuttu** puh. 040 739 0168.

– Sairaalaalaitetekniikan valvojina toimivat **Hannu Saarni** puh. 040 739 0164 ja **Pasi Viberg** puh. 040 543 7411.

KUVA: MIKA JÄÄSKELÄINEN

Ilo irti yhteisistä liikunta- ja kuntoilumahdollisuuksista

Sairaanhoitopiiri tukee työntekijöidensä liikuntaa ja kuntoilua joko henkilökuntaneuvostojen kautta tai suoraan.

- Yhteiset liikuntaharrastukset luovat yhteishenkeä ja joukkuelajit ovat tiimityötä parhaimmillaan, aivan kuten osastoillakin. Yhteisöllisyys edesauttaa henkilökunnan pysyvyyttä, painottaa erikoissairaanhoidon p. 31322 Syksyn toimintaa intrassa omilla kotisivuilla

- Yhteisen harrastustoiminnan tukeminen antaa hyvän kuvan TYKSistä työnantajana, se on positiivista mainosta.

TYKS

TYKSin kuntojaostot saavat vuosittain määrärahaa hakemustensa perusteella henkilökuntaneuvoston kokonaisavustuksesta. Useimmilla jaostoilla on omat nettisivut, joihin pääsee intrassa: Ilmoitustaulu/Kuntoilu/Kuntojaostot (TYKS).

Kuntojaostot ja yhteyshenkilöt, sähköpostit etunimi.sukunimi@tyks.fi

ERILAISET KUNTOTAHAUTUMAT
Susanna Nurmi p. 31250

Osallistumista tuetaan 10 euroa/tapahtuma. Suosittuja ovat mm. Myllyn Pyöräily ja Suomi Juoksee. Osallistumiskertoja ei ole rajoitettu. Kuntovitoselle henkilökuntaneuvosto on neuvotellut osallistumismaksun ja jokainen edustaja saa vielä 10 euron tuen.

GOLFJAOSTO Pirjo Penger p. 32900
Toisaalla lehdessä Pirjo kertoo jaoston toiminnasta.

ITÄMAINEN TANSSI Pirjo Penger p. 32900
Syyskauden vatsatanssitunnit alkavat ke 3.9. klo 16.30 Afifassa, Nahkurinpolulla.

JUMPPA Meri Hautera p. 31519
Jumppaa 3.9. alkaen joka ma klo 15.30-16.30 U-sairaalan 12. krs aulassa.

KALAKERHO RUTILUS Jari Laitala, 044 399 2012, jari.laitala@kolumbus.fi
Kalakerho kalastelee Metsä-Jukolassa, ei jäsenmaksua. (katso myös Hospitaali nro 2.)

KAUKALOPALLO Tero Peltomaa p. 31173 ja Esko Hörkkö p. 30951
Kaukalopalloa pelataan ulkojäillä eli yleensä marraskuun lopusta maaliskuun alkuun.

KEILAILUJAOSTO

Marika Mikkola p. 31220
Tarkkaile intraa, toiminta jatkuu syyskuussa, keilailuratoja on varattuna viikoittain Kupittaa keilahallilla. Yhteisharjoittelua säännöllisesti.

LENTOPALLOJAOSTO Päivi Haltia p. 31950 ja Leena-Kaisa Koskela p. 31322
Syksyn toimintaa intrassa omilla kotisivuilla

MELONTA Tarja Paavola p. 31220
TYKSin melontajoukkue Team Laskia

PESÄPALLOJAOSTO
Susanna Nurmi p. 31250
Firmapesistä, haastematseja, SM-kisoja, harjoittelua... Harjoitus- ja pelaikataulut saat Susannalta. Ulkoharjoituskausi on huhtikuusta lokakuuhun.

SÄHLIJAOSTO
Jaana Sandberg 045 111 6675

Seuraa intrassa aika- ja paikkatietoja, viikottaiset harjoitukset alkavat syyskuussa

TENNIS- JA SULKAPALLOJAOSTO
Eija Laurikainen

Impivaaran tenniskeskuksessa kaksi pelaajalle ilmaista tennis- ja sulkapallovuoroa viikossa, varaukset Mervi Koskinen, p. 32112. Suosittuja vuoroja voi varautua jonottamaan 2-4 viikkoa.

UINTI
10 kerran kortin Raision Ulpukkaan, Kaarinan uimahalliin, Impivaaraan sekä Turun Uimahalliin voi ostaa U-sairaalan kanttiinista hintaan 26 euroa. Turun Uimahallissa voi osallistua myös vesijumppaan vihkoseurannalla.

TYKSIN KUNTOSALI
TYKSin kuntosali on U-sairaalan Kiinamyllynkadun puoleisen pää AK-kerroksessa. Käynti on K-kerroksesta (paikalla on opasteet). Kuntosaliin pääsee henkilökohtaisella sähköisellä kulkuavaimella eli "mustalla lätyskällä". Kuntosali on ilmainen, aukioloaika on joka päivä 24 h. Käytännön syistä on erikseen naisten vuorot ja sekavuorot. Kuntosali on kaikille tyksiläisille, vakituksille ja sijaisille.

Lisätietoa kuntosalista saat intranestistä: Ilmoitustaulu/Kuntoilu/Kuntosali (TYKS) sekä työfysioterapeutti Päivi Läheteeltä (paivi.lahde@tyks.fi).

TYKS Paimion sairaala

Paimion sairaalan kuntotyöryhmä on yksi TYKSin kuntojaostoista. Yhteyshenkilö: **Saila Myllykylä, p. 34239, saila.myllykyla@tyks.fi.**

KUNTOJUMPPAA ke klo 15.30 - 16.30 sairaalan jumppasalissa, aloituspäivä on vielä avoin. 27.9. - 29.11.2007 ohjattua kuntosaliliikuntaa Paimion uimahallin kuntosalilla (10 kertaa) to klo 16 - 17.

AVANTOUINTIA Ankkalammella ma klo 16 - 18 lokakuusta lähtien, yksi sauna lämpimänä.

SULKAPALLOA ke klo 15.30 - 16.45 Hanhijoen koululla.

UIMALIPPUJA Paimion sairaalan uimahalliin saa ostaa Paimion sairaalan kassalta 2 €/lippu

HIIHTOLIPPUJA Paimion hiihtoputkeen Paippiin voi ostaa kassalta 6 €/lippu.

KUNTOSALILIPPUJA Paimion uimahallin kuntosalille voi ostaa kassalta 3 €/lippu.

PYÖRÄRETKI elokuun lopussa.

MELONTARETKI syyskuun alussa.

TYKS Vakka-Suomen sairaala

Henkilökunnan **UINTI-, KUNTOSALI- JA HIIHTOHARRASTUKSIA TUETAAN** maksamalla noin puolet osallistumismaksuista. Sairaalan **KUNTOSALI** sekä **LIIKUNTASALI** erilaisiin pallopeleihin ovat henkilökunnan käytettävissä. Lisäksi aktiivinen **AVANTOUMAREIDEN** joukko on voinut käyttää sairaalan rantasaunan tiloja maksutta. Psykiatrian tulosyksikön henkilökunnalla on omat yksikkökohtaiset tyhy-määrärahat, joten uinti- ja kuntosalikäyntien alennukset eivät heitä koske.

Uudenkaupungin uimahallin, Uudenkaupungin Urheilukeskuksen ja Vakka-Suomen kuntoputken kanssa on tehty lasutus sopimukset. Käyntirajoitus on ollut 4 kert/kk/henkilö.

Yhteyshenkilöt: Marja Strömberg, marja.stromberg@tyks.fi

Loimaan aluesairaala

Loimaan aluesairaala tukee työntekijöidensä työkykyä ja työhyvinvointia yhteistyössä henkilökuntayhdistyksen, tyhytoimikunnan, työsuojelun ja työterveyshuollon kesken.

Työyksiköillä on omat vuosittaiset tyhy-suunnitelmansa ja määrärahasa, jotka usein sisältävät myös liikunnallisia elementtejä kuten melontaa, keilausta jne.

Osana henkilökuntayhdistyksen toimintaa tuetaan henkilökunnan pitkäkestoisista liikuntaa, esimerkiksi uinti, kunto-sali, voimistelu, tanssi, ratsastus, nyrkkeily.

Henkilökunta voi ostaa uimahallin, kuntosalin yms. 10 kerran kortin, jota vastaan saa henkilökuntayhdistykseltä 25 euron avustuksen (ns. kymppikortti). Tähän on oikeus kerran vuodessa/työntekijä.

Vaihtoehtoisesti tuen voi käyttää liikuntatapahtumaan esim. Turun Naisten Kuntovitonon ja Tampereen Likkojen lenkki ovat suosittuja.

Loimaalla järjestetään **SAVIHÖLKKÄ** keväisin, osallistumismaksun yhdistys maksaa henkilökunnan puolesta. Lassin henkilökunta onkin osallistunut aktiivisesti ja saanut kiertopalkinnon kaksi kertaa (2006 ja 2007), kun joukkueella on ollut lukumäärältään suurin työpaikkaedustus.

UINTIA Vesihovissa yhden euron omavastuulla kerran viikossa.

OHJATUT JUMPAT joka ma klo 19 - 20 Loimaan fysikaalisen hoitolaitoksen tiloissa ja to sairaalan fysioterapian tiloissa klo 16.15 - 17.15.

Viime vuosina on hankittu **TAUKOLIIKUNTAVÄLINEITÄ** työyksiköihin, kuten jumppapekit ja -tangot sekä pallot ja kuminauhat.

Yhteisiä **ULKOILUPÄIVIÄ** on järjestetty mm. Huovinrinteelle ja 1.9. on kuntoilupäivä Virttaanharjulla ja sen jälkeen kesäjuhla sairaalan mökillä uiden ja saunoen.

PAINONHALLINTARYHMÄ on kokoon-tunut tarpeen mukaan.

KUNTOREMONTTIIN osallistumista on tuettu tyhy-rahoista.

Yhteyshenkilöt: työterveyshoitaja Merja Lukka, p. 43285 ja toimistosih-teeri Elina Jokinen, p. 43314, etunimi.sukunimi@tyks.fi.

Salon Aluesairaala

Salon Aluesairaalan henkilöstön työ- ja toimintakykyä pyritään vahvistamaan työsuojelun, koulutuksen, työnohjauksen, yhteistoiminnan, työterveyshuollon sekä työhyvinvointitoimintojen keinoin myönnettyjen määrärahojen puitteissa. Yleisesti tuettujen aktiviteettien lisäksi on työyksiköillä omat vuosittaiset työhyvinvointisuunnitelmansa ja määrärahasa.

Aluesairaalan yleisesti tukemia liikunta- ja kuntoilumuotoja ovat **KUNTOSALIVUORO** kerran viikossa **KEILAHALLI**, työnantaja maksaa osan käyntimaksusta.

UIMAHALLI, työnantaja maksaa osan käyntimaksusta.

KEPPIJUMPPA kerran viikossa **AVANTOUINTI** vapaa-ajan mökillä **PAINONHALLINTARYHMÄ** kerran viikossa

Kesällä työnantaja osallistuu maanantairastien, Salon Seiskan ja Turun Kuntovitoson osallistumismaksuihin.

Yhteyshenkilöt: Tiina Leivo-Järvi p. 2350 ja Tiina, Päivi Koivunen p. 4390 etunimi.sukunimi@tyks.fi.

Turunmaan sairaala

Turunmaan sairaala on hankkinut **LIIKUNTASETELEITÄ** työntekijöille jo monen vuoden ajan. Niin tänäkin syksynä: Jokainen halukas saa liikuntasetelinipun ja saa siten harrastaa itselle mieluista kuntoilua. Lisäksi suunnitellaan yhteistä **KÄVELY/SAUVA-KÄVELYRETKEÄ.**

Yhteyshenkilö: Camilla Hämäläinen, p. 271 6239 camilla.hamalainen@tyks.fi.

KUVA: PÄIVI LÄHDE

Liikunnasta energiaa ja työkykyä!

KUNTOILEVA TYKSILÄINEN

Nimi: Aulikki Aaltola
Ikä: 60 v.
Ammatti: perushoitajana osastolla 710. Aulikin työuran pituus on tähän mennessä 45 vuotta ja siitä 35 vuotta hän on tehnyt perushoitajan työtä.

Päivi Lähde

Liikunnan harrastaminen kannattaa aina! Miksi? Jaksavatko liikuntaa harrastavat paremmin työssään? Tutkimusten mukaan kyllä. Antaapa yhden työntekijämme kertoa siitä itse.

Perushoitaja **Aulikki Aaltola** on loistava esimerkki liikunnan positiivisista vaikutuksista. Perushoitajan työ fyysisesti ja henkisesti raskaalla neurologian osastolla 710 vaatii fyysistä kuntoa ja henkistä kanttia ja niitä molempia saa liikunnasta.

Mitä liikuntaa harrastat?

Olin aktiiviurheilija 12-19-vuotiaana. Pelasin pesäpalloa sarjassa ja samanaikaisesti olin valmennettavana myös pikajuoksussa ja kiekonheitossa. Urheilu jatkui luontevasti aikuisiän kuntoiluna. Tällä hetkellä pyöräilen ympäri vuoden työmatkoja 10 km päivässä ja runsaasti muuta hyötypyöräilyä. Tyksin kuntosalilla käyn syksystä kevääseen kaksi kertaa viikossa. Talvisin uin Impivaarassa kahdesti viikossa ja kesäisin Samppalinnassa kerran viikossa. Keilailen kerran kuukaudessa. Vuodesta 1994 lähtien olen hiihtänyt viikon ajan talvilomalla Lapissa. Tyksin kävelytesteihin olen osallistunut säästä riippumatta 10 vuotena. Yksi vuosi jäi kerran väliin kun olin muualla lomalla. Käyn säännöllisesti kotipaikkakunnallani Porissa. Kun lähdän sinne, pakkaan polkupyörän linja-autoon ja ajan perillä kaikki mahdolliset matkat, parhaimpina päivinä helposti 15-20 km.

-Tyks on positiivisesti antanut valmiuksia työntekijöiden hoitaa kuntoaan. Itse hyödynnän uimalippuedun ja ilmaisen keilailun ja kuntosalin.

Miksi harrastat liikuntaa?

Fyysisen ja psyykkisen hyvinvointini ja kuntoni ylläpitämiseksi. Näen liikunnan merkityksen erittäin suurena. Se pitää niveleni notkeina, en jäykisty vaan pysyn

vetreänä. Osaksi runsaan liikunnan avulla minulla ei ole ollut paino-ongelmia. **Minkälainen terveydentilasi on?**

Olen kiittollinen, että olen sairastellut elämäni aikana vain vähän. En ole käyttänyt säännöllisesti mitään lääkettä. Sairauspoissaoloja työstä on ollut vain vähän. Tupakkaa en ole polttanut koskaan. Syön suhteellisen terveellisesti. Vältän liiallista rasvan syöntiä, syön paljon vihanneksia ja hedelmiä. Suklaata kyllä menee ja välillä muitakin herkuja.

Koetko liikunnan harrastamisella olevan yhteyttä työssä jaksamiseesi?

Ehdottomasti. Vireystilani työssä on parempi. Liikunta antaa fyysistä ja henkistä voimaa. Osastollamme on paljon potilaiden nostamista ja siirtämistä ja aina ei voi valitettavasti ergonomiata noudattaa. Minulla ei ole mitään ongelmia yövuorojen kanssa, koska kuntoni on hyvä.

Jos et harrastaisi liikuntaa millainen olisit?

(Hersyvää naurua.) Kaiken vapaa-ajan löhöisin sohvalla ja katsoisin tv:tä ja heti käden ulottuvilla olisi monta suklaapatukkaa. Koen, että jos en liikkuisi, en kestäisi paineita työssä niin hyvin.

Liikunnan psyykkiset hyödyt Sinulle?

Kun hoidan fyysistä kuntoani, hoidan samalla myös psyykkistä kuntoani. Mielestäni ihminen on paketti, kokonaisuus.

Liikunnan sosiaaliset hyödyt Sinulle?

Tapaan paljon uusia ihmisiä, saan sosiaalisen verkoston myös liikuntaharrastusteni parista. Olen oppinut kuuntelemaan ja tulemaan toimeen erilaisten ihmisten kanssa.

Terveisesi muille tyksiläisille, jotka harkitsevat kuntoilun aloittamista?

Niilo Tarvajärven sanoin: Ylös- ulos - ja lenkille! - Hymyillään kun tavataan lenkillä ja raitilla! Kun on hyvässä kunnossa, huumorikin kukkii paremmin.

TYKSin golf-jaoston toimintaa kesällä 2007

Teksti ja kuva: Pirjo Penger

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin golfmestaruus ratkaistiin tänä vuonna kolmessa osakilpailussa; kunkin pelaajan lopputulokset laskettiin kahden parhaan kilpailun tulokset. TYKSin golfjaoston järjestämään VSSHP Golf Touriin osallistui 23 kilpailijaa. Sarjoja oli kolme, naisten ja miesten scratch eli tasoitukseton lyöntipele ja pistebogey-sarja, jossa kilpailtiin ottam huomioon pelaajien tasoitukset.

Osakilpailuista ensimmäinen käytiin Paraisten Archipelagia Golfin kentällä kesäkuun alun aurinkoisessa hellesäässä. Osallistujia oli 17. Voittajiksi selvisivät Mervi Liutu, Esa Joutsiniemi ja Hannele Joukas.

Toisen osakilpailun 20 osallistujaa koontuivat Aura Golfin kentälle Ruissaloon pari viikkoa myöhemmin. Sää oli puolipilvinen ja koleahko, välillä sateinenkin. Voittajia olivat Eivor Niinikoski, Esa Joutsiniemi ja Antti Perheentupa.

Viimeinen osakilpailu pelattiin Harjattula Golfin kentällä Kaksikerrassa kesäkuun lopun harmaassa sadesäässä 18 kilpailijan voimin. Sarjojen parhaina palkittiin Marjut Mertsola, Hannu Laaksonen ja Turcka Tunturi.

Osa Kaksikerran kisassa 27.6. palkituista ja edustusjoukkueemme sairaalagolfin SM-kisoissa. Vasemmalta: Esa Joutsiniemi, Marjut Mertsola, Eivor Niinikoski, Pirjo Laaksonen, Hannu Laaksonen, Maiju Fabritius

Mitalitaulukot (kahden parhaan kilpailun tulokset on laskettu yhteen kunkin pelaajan kohdalla):

Naisten scratch:

Eivor Niinikoski (205), Marjut Mertsola (207), Pirjo Laaksonen (208)

Miesten scratch:

Esa Joutsiniemi (168), Hannu Laaksonen (174), Olli Ruuskanen (176)

Pistebogey-sarja:

Hannu Laaksonen (64), Hannele Joukas (63), Maiju Fabritius (63)

Sairaalagolfin SM-kisojen edustusjoukkueemme valikoitui piirin mestaruuskisojen perusteella: edustuspaikan sai kunkin sarjan voittaja sekä pistebogeyn kakkonen (tässä tapauksessa kolmonen, koska kakkonen ei lupautunut lähtemään kisoihin). Joukkue Kotkan ja Kuusankosken kentillä 28. - 29.7. pelattavissa kisoissa: Eivor Niinikoski, Esa Joutsiniemi, Hannu Laaksonen ja Maiju Fabritius.

Edustusjoukkueemme taisteli itsensä sijalle 15. Kilpailussa oli osallistujia yhteensä 166, joukkuekilpailussa 35. Sairaalagolfin Suomen mestaruuden voitti Keski-Suomen keskussairaalan joukkue Jyväskylästä. Ensi vuonna kisat järjestetään Tahkolla.

Lämmin kiitos kaikille pelaajille ja palkintoja lahjoittaneille: Fujitsu, MediciData, Roche Diagnostics ja VVO sekä golfjaoston toimintaa tukeneelle TYKSin henkilökuntaneuvostolle.

Erälukemat 3-1

Läänin sosiaali- ja terveysneuvos **Pekka Paatero** (vas.) ja maaherra **Rauno Saari** saivat tänä vuonna todeta sairaanhoitopiirin hallintokeskuksen joukkueen vieneen voiton lentopallo-ottelussa erälukemin 3-1 ja kiertopalkinnon jäävän näin ollen joukkueenjohtaja **Aki Lindénin** haltuun.

Hallintokeskus ja läänin sosiaali- ja terveysosasto ottivat leikkimielellä mittaa toisistaan 13. elokuuta vuotuisessa tapaamisessaan Metsä-Jukolan kentällä. Jo 18 vuotta siten aloitettuun perinteeseen kuuluu ajankohtaisista asioista keskustelua, lentopalloa, saunomista ja uimista. - EH

KUVA: MIKA JÄÄSKELÄINEN

Sairaalat selvisivät kesästä odotettua paremmin

Esa Halsinaho

Keväällä nähtiin uhkakuvia hoitohenkilökunnan riittämättömyydestä kesän aikana ja aiheesta keskusteltiin tiedotusvälineissäkin. TYKSissä jouduttiin jo keväällä ilman ennakkosuunnitelmaa sulkemaan kirurgian klinikan vuodeosastoja vuoroviikoin, jotta henkilökunta saatiin riittämään vuosilomien ajaksi.

Operatiivisen tulosryhmän ylihoitaja **Tuija Lehden** mukaan kesä sujui lopulta TYKSissä ennakoitua paremmin.

– Vakituisten henkilökunnan vuosilomasijaisiksi saatiin terveydenhuollon opiskelijoita, eläkeläisiä ja hoitovapaalla olevia sairaanhoitajia, joten hoitohenkilökunta on riittänyt melko hyvin. Osa sijaisista on ollut opiskelijoita, mikä on hieman rajoittanut esimerkiksi lääkehoidon toteuttamista ja siirtänyt vastuuta kokeneemmille valmiille sairaanhoitajille, Lehti kertoo

– Aikuisten teho-osastolla ja kirurgian poliklinikalla oli ajoittain ruuhkaa. Kirurgian poliklinikan ruuhkaa on purettu iltavastaanottojen avulla. Sisätautien klinikalla oli jonkin verran sairaanhoitajavajetta, mutta ongelmista selvitettiin työvuorovaihdoksilla ja erityishälytysrahan käytöllä.

Toisaalta joillakin osastoilla oli tavanomaista hiljaisempaa. Varahenkilöiden lisääminen ja korotettu erityishälytysraha helpottivat. Oletettavasti myös siirtoviivemaksu on vähentänyt osastojen kuormitusta.

Aivan ongelmitta kesä ei silti sujunut. Lehti kertoo, että osastoilla on tarvittu ajoittain vartija-apua potilaiden rauhoittamiseen. Henkilökunnan toiveena olisi tulevaisuudessa saada lisää vartijapalvelua sairaalaan ympärivuorokautisesti.

Huollon ja hallinnon tulosyksikkö lisäsi kesäksi iltaiikoihin vahtimestareita potilaskuljetuksiin koskien erityisesti röntgeniin meneviä. Tämä toiminta on saanut hyväksi ja hoitohenkilökunta on koennut tehdä heille kuuluvaa perustehtävää.

Myös TYKSin Vakka-Suomen sairaalassa kesä sujui ylihoitaja **Pirjo Suomisen** mukaan odotettua paremmin.

– Sijaisia saatiin juuri ja juuri riittävästi, tosin aikaisempiin kesiiin nähden palkattiin enemmän opiskelijoita sijaisiksi. Sairauslomia on ollut kesälläkin ja ne ovat vaikeuttaneet hoitohenkilökuntatilannetta, koska sijaisia ei saatu enää kesällä. Mutta oikeastaan ihan mukavasti on kesä mennyt, sijaiset ovat olleet hyviä ja vakainainen henkilökunta on jaksanut puurtaa kiittävästi, sillä kyllä kiirettäkin on ollut, Suomen kiittelee.

Turunmaan sairaalankin kesä meni hyvin, kertoo henkilöstö- ja kehittämispäällikkö **Märta Marjamäki**.

– Sairaalassa ei tehty leikkauksia 22.6.–29.7. välisenä aikana. Sisätautien ja psykiatrian vuodeosastoille oli saatu riittävästi sijaisia. Somaattisella puolella käytettiin sijaisina myös kirurgisen ja leikkausosaston henkilökuntaa. Kiitos hyvin sujuneesta kesästä kuuluu paitsi sijaisille myös talon omalle henkilökunnalle, joka perehdyttää ja opastaa uusia kollegoita.

Johtava ylihoitaja **Anne Isotalon** mukaan Loimaan aluesairaalan kesä sujui kokonaisuutena melko hyvin, vaikka siellä jouduttiin hoitohenkilökunnan saatuusongelmien vuoksi toteuttamaan aikaisempia vuosia laajempia ja kokonaisvaltaisempia toiminnan supistamisia.

– Päivystyksessä kesäkuu oli melko kiireinen ja käyntejä oli paljon. Päivystys ruuhkautui ajoittain. Heinäkuu oli rauhallisempi. Heinäkuussa molemmat kirurgiset osastot, leikkausosasto ja gynen osasto olivat suljettuina, mutta äitiys- ja naistentautien poliklinikka toimivat vuoropäivin. Valvonta toimi normaalisti koko kesän ajan, mutta valvontahoitoa vaativia potilaita oli ajoittaisia ruuhkahuippuja lukuun ottamatta odotettua vähemmän. Leikkaushoitoa vaativat potilaat ohjattiin eteenpäin pääasiassa TYKSiin, mutta joitain potilaita myös Poriin ja Hämeenlinnaan, Isotalo kertoo.

Sisätautiosastot toimivat kesän ajan normaalisti ja niillä hoidettiin tarpeen vaatiessa myös kirurgisia potilaita. Paikat riittivät ja ketään ei hoidettu käytävällä.

– Toiminnan onnistumisesta voidaan kiittää henkilökunnan valmiutta ja joustavuutta työskennellä myös muualla kuin omassa yksikössä. Suljettuina olleiden osastojen henkilökunta työskenteli avoimena olevissa yksiköissä ja kaikki saivat lomansa pidettyä suunnitelmien mukaan. Sijaiset riittivät melko hyvin. Sairaanhoitajan sijaisena toimi myös alan opiskelijoita, joiden toimivalta sairaanhoitajan tehtävissä oli rajoitettu.

Salon aluesairaalassa kärsittiin keväällä henkilökuntapulaa, siksi kesää odoteltiin pelon sekaisin tuntein.

– Saimme rekrytoitua kaikki kesälomasijaiset, mutta kesällä oli vaikeaa saada lyhytaikaisia sijaisia. Kesän alussa keskityimme perehdytyksen toteutukseen koko sairaalassa ja yksiköissä, jotta varmistettiin osaaminen ja laadukas hoitotyö. Kesä meni suhteellisen hyvin. Ensiavussa kesä oli hyvin vilkas ja työntäyteinen, leivottomuutta ovat aiheuttaneet esimerkiksi päihtyneet potilaat, johtava ylihoitaja **Anne Hedman** kertoo.

– Leikkaustoiminta oli lomien takia rauhallisempaa, mutta päivystysleikkauksia tehtiin suhteellisen runsaasti. Tänä kesänä kirurgian osastolla ei ollut sulkua, ja hoitajaksoja on ollut lähes yhtä paljon kuin normaaliaikana. Sisätautiosastolla riitti potilaita koko kesän, mutta silti potilaiden jatkohoitojen järjestely onnistui hyvin. Synnytyksiä on hoidettu entiseen malliin, ajoittain on ollut kovaakin kiirettä. Lastenyksikkö oli heinäkuun kiinni, mutta lapsipotilaita on riittänyt ennen ja jälkeen loman hyvin, Hedman toteaa.

Kaikki ylihoitajat kiittävät, että henkilökunta on joustavalla ja osaavalla toiminnallaan varmistanut potilaiden hyvän hoidon loma-ajasta huolimatta.

KUVA:SAULI LAINE

Tapio Korhonen ja Juha Perttilä harvinaisella yhteisellä kahvitaulla.

Vauhtia ja turvallisia tilanteita Teho-osaston tehokas kesä

Tero Ylitalo

Kulunut kesä sujui teho-osastolla niin normaalisti kuin se nyt niissä oloissa voi vaan sujua. Suuremmilta ruuhkahuipuilta ja katastrofeilta vältyttiin, kiitos osaaavan henkilökunnan ja hyvän ennakkoinnin, summaa osastonylilääkäri **Juha Perttilä** kesän kulkua.

– Toki olemme joutuneet siirtämään kiireettömämpiä tapauksia, mutta se on toisaalta aivan jokavuotinen ilmiö. Kesäisin osastomme käy tehokierroksilla joutuessa muun muassa muualta saapuvista mökkiläisistä. Ihmiset liikkuvat kuitenkin enemmän kesäkuukausina ja haave-reita sattuu.

TYKSin teho-osasto toimii valtakunnallisena ylipainehappihoitokeskuksena. Osastonhoitaja **Tapio Korhonen** kertoo sukeltajan taudin ja häämyrkytyksen saaneiden työllistävän kesällä.

– Kesällä tapaturmat kuitenkin lisääntyvät. Meillä on hoidettavana paljon tapaturmapotilaita. On pudottu korkealta ja kaatuiltu polku- ja moottoripyörillä. Vaikeastikin vammautuneiden potilaiden ennuste on edelleen parantunut hoitoketjujen ja hoitojen kehittymisen myötä. Tämä toisaalta on osittain johtanut myös identiteettiin tehohoitojaksoihin.

Sijaisia onneksi vielä löytyy

Osastonhoitaja Korhonen on huojentunut, että teho-osasto koetaan kiinnostavana yksikkönä.

– Meille on onneksi tulijoita, ainakin toistaiseksi. Pitää kuitenkin muistaa, että perehdytys täyspäteväksi työntekijäksi teho-osastolle vie kaksi vuotta. Kesäsjaiset ovat korvaamattomia, mutta toisaalta he eivät uransa tässä vaiheessa osaa toteuttaa itsenäisesti vaativimpia hoitoja, kuten sydämen apunapumpun käyttöä, kehon ulkoisia munuaisten korvaushoitoja tai ylipainehappihoitoa. Tämä taas tuo vakinaiselle henkilökunnalle vielä enemmän työtaakkaa ja vastuun ottoa.

– Korostan kuitenkin, ettei hoidon taso laske missään vaiheessa. Se ei voi laskea, lisää osastonhoitaja Korhonen.

Tasapainoa arjen haasteille

Korhonen kertoo kevät- ja syysjuhlien olevan odotettuja tapahtumia.

– Niissäkin on toki omat haasteensa. Tapahtumiin on paljon halukkaita tulijoita, mutta aina on kuitenkin pidettävä toimintavalmiutta yllä. Onneksi omista tiloistammekin löytyy pakopaikka arjesta, hän toteaa ja viittaa A-sairaalan katveeseen jäävään terassiin, joka on viehättävästi piilossa. Kukut kukkivat, ihmiset syövät eväitä. Näyttää oivalliselta hengähdyspaikalta arjen kiireessä.

Kysyttäessä kesän trendijalkineista elins. Foppa-tossuista, Korhonen hymähtää.

– Kyseiset jalkineet ovat ottaneet suuren jalansijan myös meillä. Veikkaanpa, että noin 2/3 osaa henkilökunnasta niitä käyttää. Mitään ongelmia ei ole ilmennyt, joten eipä asiaan tarvitse sen enempää puuttuaan.

Luontoelämyksiä ja ihme-paranemisia!

Maritta Rautanen

Neljä työtoveria (Johanna, Mona, Tiina ja Maritta) lähti töiden jälkeen Turunmaan sairaalasta kävelen kotiin, kohti Paraista. Päivämäärä oli 30.5. Säätieläksessä oli luvattu aamupäiväksi sadetta ja iltpäiväksi poutaa. Matkaa taitettiin kuitenkin Kaarinasta lähtien sateessa, joten jalkakylvyt ja huustenesut tulivat suoritetuksi työmatkalla. Koimme naurunsekaisella matkalla mm. ihme-paranemisia, kun puolet porukasta huomasi sateessa näkevänsä paremmin ilman silmälasia kuin silmälasilla! Koimme lisäksi luontoelämyksiä: kalliokieliä, pi-i-i-i-i-tkiä kastematoja matkalla jonnekin, liikenteen pauhun hädän tuskin ylittävän satakielen laulun. Meidät sai patikoimaan ekologis/ekonomis-, yllytysviettiin ym. hassuuteen liittyvät syyt. Mikä saa Teidät muut pistämään paremmaksi?

HAASTAMME TYÖPORUKOITA SAMAAIN!

YLEISKIRJEITÄ

Yleiskirje nro 21/2007, 29.6.2007
Yksiköille jaettava työhyvinvointia tukeva määräraha

Yleiskirje nro 20/2007, 25.6.2007
Matalapalkkatuen kohdentaminen Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri

Yleiskirje nro 19/2007, 18.6.2007
Päivitetty paikallinen sopimus kutsurahan maksamisesta aikavälillä 1.6.2007–31.8.2007

Yleiskirje nro 18/2007, 18.6.2007
Harkinnanvarainen henkilökohtainen lisä 1.9.2007 alkaen ja henkilökohtaisen työsuorituksen arviointi KVTES:n piiriin kuuluvan henkilöstön osalta (ei koske akateemista tutkimus- ja hoitohenkilös-töä)

Yleiskirje nro 17/2007, 13.6.2007
Sairaanhoitopiirin uudet hankinta-ohjeet voimaan <<http://intra.vsshp.fi/fi/tyoryhma/1/5079/26049/>>

Yleiskirje nro 22/2007, 13.8.2007
Sairaanhoitopiirin uusi tutkimus-ohjeisto voimaan

Skärgårdens lilla röntgenstation

Mathias Luther

Pargas röntgen har följt med sin tid och under de senaste åren fått både ny teknik och en ny förvaltningsmodell. Röntgenstationen hör nu till Egentliga Finlands utbildningscentral.

– Patienterna är ändå det viktigaste för mig. Vi har både skrattat och gråtit tillsammans, säger **Merja Mäenpää**, röntgenskötare vid Pargas hvc.

Röntgenavdelningen blev i början av 2006 avknoppad då Pargas stad sålde den till sjukvårdsdistriktets utbildningscentral. Fysiskt förblev den på samma ställe som förut, i ändan av korridoren till höger bakom receptionen på hälsostationen i Pargas.

Det var den andra större organisatoriska förändringen för röntgenmottagningen sedan Merja Mäenpää började där 1981. Den förra var då den västböländska samkommunen för hälsovården upplöstes på 1990-talet.

I princip kommer en tredje inom ett och ett halvt år då de västböländska kommunerna fusioneras och hälsocentralen igen får en ny huvudman. Men i praktiken fungerar just röntgen som ett företag i företaget, underordnad röntgen på Åbolands sjukhus, och berörs inte av kommunfusionen.

Ända sedan början har patienterna också kommit från samma område: Pargas och de övriga skärgårdskommunerna Nagu, Korpo, Houtskär och Iniö.

Det är sommartid ett av landets livligaste områden med en befolkning som flerdubblas tack vare sommargästerna. Det syns också i att besöksströmmen sväller ut.

I år har den vuxit extra mycket. Mindre än tre veckor in i juli hade Merja redan haft över 280 patienter, då antalet för hela juli inte brukar stiga över 300. Någon förklaring på den ökade mängden missöden har hon inte.

Merja Mäenpää manövrerar med vana händer röntgenkameran till rätt position ovanför Erik Lundqvists hand.

Trampolinerna märks

En stor del av skadorna är till all lycka lindriga, som följden av att **Göran Fagerström** tappat ena ändan av en stege på foten. Några tår är dystert mörkblå, men efter kontroll av bilderna kan Merja Mäenpää och medicinekandidaten Katariina Kainu konstatera att de inte gömmer några frakturer.

Fagerström är lättad. Men skötarens och hvc-läkaren har inte alltid sista ordet. Röntgenbilden går automatiskt och omedelbart också till röntgenläkaren på ÅUCS i Åbo som kontrollerar dem alla.

Små skador på händer och fötter är det vanliga, säger Merja Mäenpää. Man får foten mellan båten och bryggan eller man vrickar vristen, man missar med yxan och tummen får ett hugg.

– Det som har ökat mycket är skadorna från trampolinerna. Skyddsnet skulle nog vara nyttiga, och att inte många hoppar samtidigt.

Röntgenkameran är traditionell men sedan november 2005 använder man digitala plåtar som kan läsas in direkt i systemet av en Agfa-bildläsare. Resultatet kan kontrolleras direkt på arbetsstationen och Merja säger att hon börjar vara ganska bra på att ställa rätt diagnos.

En andra åsikt

Uppkopplingen för direktöverföring av bilderna till Åbo skapades i maj 2006.

– Mycket behändigt för man kan nu ringa upp direkt till traumakirurgen på ÅUCS och fråga genast om man är osäker på vad som skall göras, säger Katariina Kainu som kommit in för att se på sin patients bilder.

Stationen gör alla slags nativa avbildningar av ben, lungor och tänder. År 2006 hade den 4359 patienter.

Förutom de kommunala hälsocentralerna betjänar Pargas röntgen också Nordkalks arbetshälsovård, de privata hälsostationerna och Kärkulla samkommun.

Merja Mäenpää var under sommaren röntgenstationens enda skötarska. I september är det meningen att den andra tjänsten som är deltid skall vara fylld.

Röntgen fungerar de flesta vardagar 8-16, måndagar lite längre och fredagar lite kortare. Läkarjouren på hälsovårdscentralen är till klockan 22 på vardagar, därefter åker patienterna till Åbo.

Personalen i Pargas har också en hälsning till läkarna i Åbo: om ni ber patienterna gå på kontroll i Pargas, skriv också en remiss.

– Vanligen minns de saken då det gäller patienter från de andra skärgårdskommunerna, men inte då det gäller en Pargasbo. Men vår röntgen förutsätter en remiss för alla, också den egna kommunens invånare, påminner avdelningssekreteraren Juha Visuri.

Och allra bäst tycks det fungera med långväga patienter. Tolvåriga Erik Lundqvist från Lidingö i Sverige har fått handen i kläm då familjen spelat fotboll på stugan i Houtskär.

– Det går väldigt snabbt att bli undersökt här. I Sverige får vi nog sitta flera timmar innan vi kommer in, säger mamma Margaretha medan Merja Mäenpää riktar kameran mot Eriks ömma handled.

SANASTOA

Arbetshälsovård - työterveyshuolto
Avknoppa - ulkoistaa
Bildläsare - kuvanlukija
Egentliga Finlands utbildningscentral
- Varsinais-Suomen kuvantamiskeskus
Fraktur - murtama
Handled - ranne
Hvc (hälsovårdscentral)
- terveystakeskus
Långväga - kaukainen, pitkämatkainen
Reception - vastaanotto
Samkommun - kuntayhtymä
Skyddsnet - suojaverkko
Vricka - nyrjäyttää
Vrist - nilkka
Yxa - kirves
Öm - arka, aristava

Työyhteisö tutuksi

KUVA: MARJO PELTONIEMI

Projektityöntekijät Riikka Majjala (vas.) ja Teija Eriksson uskaltavat kyseenalaistaa totut käytännöt ja haluavat omalla työllään kehittää niitä entistä toimivammiksi.

PSYKIATRIAN TULOSALUE, UUSIKAUPUNKI

AIKUISPSYKIATRIAN TULOSYKSIKÖ

Aikuispsykiatrian poliklinikka
Kriisiosasto
Geropsykiatrian osasto
Tutkimus- ja hoito-osasto
Kuntoutusyksikkö
- Kuntoutumisosasto
- Kuntoutumiskoti
- Kuntoutuspoliklinikka
Psykiatrinen kotisairaala

NUORISOPSYKIATRIAN TULOSYKSIKÖ

Nuorisopsykiatrian poliklinikka

LASTENPSYKIATRIAN TULOSYKSIKÖ

Lastenpsykiatrian poliklinikka
Lastenpsykiatrian osasto

TYKS VAKKA-SUOMEN SAIRAALA

SAIRAANHOIDON TULOSYKSIKÖ

Avohoido:

Ensiapu- ja poliklinikka
Sisätautien poliklinikka
Kirurgian poliklinikka
Gynekologian poliklinikka
Äitiyspoliklinikka
Lastentautien poliklinikka
Silmätautien poliklinikka
Korva-, nenä- ja kurkkutautien poliklinikka
Neurologian poliklinikka
Keuhkotautien poliklinikka
Päiki-yksikkö (päiväosasto)
Kipupoliklinikka
Gastroenterologinen yksikkö
Kardiologinen yksikkö
Syöpäpoliklinikka
Dialyysiyksikkö
Terveyskeskuspäivystys (aloittaa 1.10.2007)

Vuodeosastot:

Sisätautiosasto, Kirurginen osasto
Sairaanhoidon palveluyksiköt:
Leikkaus- ja anestesiaosasto
Fysioterapia
Välinehuolto
Patologia

Sairaanhoidon hallinto

HALLINNON JA HUOLLON TULOSYKSIKÖ

Hallinto, Yleishallinto, ATK, Ravintohuolto, Varastointi, Kiinteistö- ja laitehuolto, Siivoustoimi (somatiikan ja psykiatrian)

MUUT TYKS V-SS:SSA TOIMIVAT YKSIKÖT

TYKSLAB, Varsinais-Suomen kuvantamiskeskus, Varsinais-Suomen lääkehuolto

Aikuispsykiatrian ylihoitaja Rauno Marjamäen mukaan monia asioita on viety uudella tulosalueella menestyksekkäästi yhdessä eteenpäin.

KUVA: MARJO PELTONIEMI

Kuin kaksi työyhteisöä

Marjo Peltoniemi

Noin 35 vuotta toimineen entisen Vakka-Suomen sairaalan somaattisen puolen nimi on nyt TYKS Vakka-Suomen sairaala. Psykiatrian palvelut Uudessa-kaupungissa tuottaa VSSHP:n psykiatrian tulosalue. Näiden kahden yksikön työntekijät tapaavat toisiaan oikeastaan vain sairaala-alueen ruokasalissa.

Aikuispsykiatrian ylihoitaja Rauno Marjamäki harmittelee, että työyhteisö Uudessa-kaupungissa on päässyt hiukan pirstaloitumaan.

– Huomasimme jokin aika sitten työkalaverini kanssa, että edellisestä keskustelutamme on kulunut kahdeksan kuukautta. Hän työskentelee somaattisella puolella ja 70-luvulta saakka on tehty yhdessä töitä, Marjamäki hymähtää. Itse olen pitänyt täällä majaa 35 vuotta, hän jatkaa työhuonettaan esitellessään.

Psykiatrian yksikössä työskentelee 116 henkilöä (lääkärit 9,5, muut akateemiset 7, hoitohenkilöstö 95, hallinto 4,5) ja somatiikan puolella vakansseja on 218 (lääkärit 21, akateeminen tutkimus- ja hoitohenkilöstö 1, hoitohenkilöstö 112 ja muu henkilöstö 84).

Koko väen kohtaamispaikka

Työkykyä ja työhyvinvointia edistäneet työ- ja tyhy-toiminnot sekä osastonhoitajien yhteiset kokoukset ovat vähentyneet tai siirtyneet pienempiin yksiköihin. Samoin on yhteisten juhlien ja illanviettojen laita. Yhteiset kuviot etsivät vielä muotoaan. Organisaation puitteissa tapahtuvalle yhteistoiminnalle olisi Marjamäen mielestä tilausta.

– Entisiä työkalaveritani tapaan parhaiten ruokasalissa. Monilla on varmaan samoin, Marjamäki arvelee tervehtiessään ruokasalissa tuttujaan.

– Ruokasalikeskustelut ovat hedelmällistä puolin ja toisin oppimista, koska psykiatriassa ja somaattisella puolella asioista ajatellaan usein eri näkökulmista.

Osaava terveydenhuolto

Psykiatrinen erikoissairaanhoitaja, TtM-opiskelija Riikka Majjala on mukana kolme vuotta kestävässä Turun yliopiston hallinnoimassa Vakka-Suomen osaava terveydenhuolto -projektissa. Käytännössä Majjala työskentelee sekä psykiatrisella että somaattisella puolella ja myös terveyskeskuksessa. Osastonhoitaja, sisätauti-kirurginen erikoissairaanhoitaja Teija Eriksson on hänen työparinsa samassa projektissa somaattisella puolella.

– Kahden hengen tiimissä työskentelevälle tekee hyvää päästä vähän omasta koptista pihalle. Samalla kuulee henkilökunnan toiveita ja puheenaiteita sekä tutustuu perusterveydenhuollon väkeen, ruokasalissa lounastaan nauttiva Majjala kommentoi.

– Projektimme alkujuuret ovat palvelurakenneuudistuksessa, jonka TYKS Vakka-Suomen sairaala kävi läpi vuosina 2002-2005, naiset kertovat. Me muun muassa tutkimme käytäntöjen toimivuutta sekä kehitämme koulutusta tarpeita vastaavaksi. Projektilla on useita konkreettisia tavoitteita kuten saada omalääkärijärjestelmä toimimaan koko seutukunnassa.

Majjalan mukaan jatkuvat uudistukset ottavat työyhteisössä lujille, mutta toisaalta kentältä kumpuaa uudenlainen työn innostus ja ilo. Tämä heijastuu suoraan myös potilaiden hyvinvointiin.

Somatiikan puolella johtavan lääkärin sihteerinä toimiva Johanna Kutila puolestaan kertoo, että sairaalan perustoiminnot tai työyhteisön rutiinit eivät juuri ole muuttuneet. Muutokset ovat lähinnä hallinnollisia tai pieniä käytännön asioita.

Synergiaa sijainnista

Suurin osa työntekijöistä on paikallisia. Naantalissa asuva Rauno Marjamäki vastaa aikuispsykiatrian ylihoitajuudesta psykiatrian tulosalueella, joten hänellä työyhteisö laajasti käsitettynä sijaitsee eri puolilla Varsinais-Suomea kuten Salossa, Loimaalla, Raisiossa, Turussa ja Liedossa.

– Yritän oppia olemaan sanomatta ”meillä Ukissa”, nyt kun pitää olla muuallakin. Ajallisesti minulla on melkein yhtä pitkä matka lähtee aamulla Loimaalle, Saloon tai tänne Ukiin. Ajokilometrejä kertyy 35 000 vuodessa, mutta eri kaupungeissa sijaitsevien yksiköiden välillä tiivistyneessä yhteistyössä on paljon positiivista.

Kehitysideoita on päästy viemään eteenpäin niin organisaatiossa kuin hoitomalleissakin. Marjamäen mukaan pyörät pyörivät ja viestit kulkevat parhaiten osastohoitajien kautta.

Synergiaa ja luonnollista kanssakäymistä henkilökunnan kesken syntyy toisaalta myös yksiköiden sijainnista lähekkäin, esimerkiksi Uudessa-kaupungissa ollaan sijoittamassa kaikki psykiatrian yksiköt saman katon alle.

Yhteishenkeä tiivistämässä

Vakka-Suomen sairaalan väki on varsin työpaikkauskollista, vaihtuvuus on ollut vähäistä. Mutta on henkilökunta vuosien saatossa joutunut kokemaan koviakin. Vuonna 1992 jouduttiin 100 ihmistä vuoden periodilla lomauttamaan uuden erikoissairaanhoitolain ja Satakunnan sairaanhoitopiirin perustamisen myötä. Viimeinen lomautusvirka lakkasi olemasta vasta 2001 eli prosessi kesti kymmenisen vuotta.

Tällä hetkellä tilanne on Marjamäen mukaan kaikin puolin rauhallinen.

– Kun ollaan niin monessa asiassa oltu mukana, ja välillä onnistuttukin, se on tiivistänyt yhteishenkeä.

Marjamäki peräänkuuluttaa, että tarpeen tullen pitää osata olla ylpeä ja antaa aitoa tunnustusta, kun onnistutaan. Palautteen antamisen ei pidä olla pakosta tapahtuva asia, joka saa palautteen saajan pelkäämään, että seuraavassa hetkessä esimies taas moittii.

– Kyl me ollaan jees! Joissakin asioissa olemme kehityksessä selvästi edellä, Rauno Marjamäki iloitsee.

Tumpelolta ei korvakappaletta synny

Markku Näveri

Korvakappaleentekijä on nimike, joka ei erityisesti maistu ainakaan työnsä tittelinhaltijoille. Mieluummin he olisivat vaikkapa korvakappaleenvalmistajia. Nimiä on vaiheessa, kertovat Päivi Niskanen ja Airi Syvänen.

Korvakappaleentekijältä edellytetään terveydenhuoltoalan koulutusta, mutta varsinaista ammattitutkintoa työhön ei ole, koska korvakappaleentekijöitä ei ole koko maassa kuin viitisenkymmentä.

Päivi Niskanen tuli kuulokeskukseen 1990-luvun lopussa eikä tuolloin tiennyt korvakappaleen valmistuksesta mitään, mutta työ tekijäänsä opetti.

Syväs Airi on peruskoulutukseltaan kuulontutkija ja on vastikään vaihtanut korvakappaleentekijäksi. TYKSissä toimii kolme korvakappaleentekijää ja he ovat sairaanhoitopiirin ainoat alan ammattilaiset. Työ on tekijöidensä mielestä monipuolista ja haastavaa, ja he viihtyvät työssään hyvin.

Mikä korvakappale on?

Korvakappale on erilaisista materiaaleista valmistettu eräänlainen sovite, joka asetetaan korvaan ja johon kiinnittyy korvan takana tai taskussa pidettävä kuulokoje tai sisäkorvaistute. Sen avulla kojeesta tu-

leva ääni johdetaan korvakäytävään. Korvakappale vaikuttaa suuresti kuulokojeen toiston laatuun.

Käsityötä

Kuulokeskuksen korvakappaleentekijät sekä ottavat mallit että valmistavat korvakappaleet. Malli tehdään ruiskuttamalla korvakäytävään mallinottoainetta, joka poistetaan sen kuivuttua. Korvakappale valmistetaan tämän muotin mukaan. Työhön sisältyy myös korvakappaleiden korjausta ja huoltoa sekä käytönopetusta. Potilaat tulevat joko läheteellä, ajanvarauksella tai avovastaanotolle.

Päivi ja Airi kertovat valmistuksen olevan monivaiheista käsityötä, joka vaatii erityistä tarkkuutta ja huolellisuutta. Sovittamista, poraamista ja hiomista riittää, ja yksi millimetrikin on paljon.

– Tämä ei ole tumpeloiden työtä, vaan vaatii käden taitoa ja luovaa silmää, Päivi tuumaa.

Riskitöntä korvakappaleiden valmistus ei ole, sillä materiaalit ovat vaarallisia myrkyjä, jotka voivat aiheuttaa hermostovaurioita sekä syöpää. Lisäksi ne ovat herkästi syttyviä. Huolellinen suojautuminen – myös melulta – onkin tarpeen, samoin tehokas ilmastointi. Työntekijät käyvät myös vuosittain terveystarkastuksissa.

Laadulla on tekijänsä

Korvakappaleet ovat kaikki yksilöllisiä, ja niiden on oltava täydelleen sopivia ja tiiviitä. Ne eivät saa olla löysiä, eivät puristaa eivätkä painaa. – Kuin hyvä, passeli kenkä, Päivi kiteyttää.

Korvakappaleita täytyy myös uusia. Pienimmät potilaat ovat parikuisia vauvoja, joille kasvun myötä valmistetaan uusia korvakappaleita jopa muutaman viikon välein. Aikuisilla puolestaan lihominen ja laihtuminen muuttavat korvakappaleen sopivuutta, ja materiaalin kulumisella on oma vaikutuksensa kappaleen keston ja käyttöikänsä.

Paitsi että hyvä korvakappale vaikuttaa äänenvoimakkuuteen ja -sävyyn, se on kevyt ja helpokäyttöinen. Ulkomuotokin merkitsee: mikä käy vaarille ei ehkä kelpaa teinille, joten korvakappaleita saa monen värisinä ja koristeltuinakin.

TYKSin kuulokeskuksessa tehdään joka suhteessa hyvää työtä, ja siellä valmistettujen korva-kappaleiden laatua arvostetaan laajalti. Tekijätroikka valmistaa vuosittain yli 2000 korvakappaletta. Määrä on lisääntynyt, koska kuulokojeen saavat yhä nuoremmat. Toisaalta vanhusten määrä kasvaa, kuulovaivat löydetään paremmin ja koje annetaan herkemmin. Tuore trendi onkin kojeen sovitusta molempiin korviin. Psykologin taitoa tarvitaan, kun uuden kojeen saajalle täytyy vakuuttaa siitä olevan enemmän hyötyä korvassa kuin piironginlaatikossa.

Airi Syvänen on kiinnittänyt kourun korvakappaleeseen.

AMMATTINA KORVAKAPPALEENTEKIJÄ

- korvakappaleentekijöitä on VSSHP:ssä 3, kaikki TYKSin kuulokeskuksessa
- kelpoisuutena tehtävään soveltuva terveydenhuollon perustutkinto
- korvakappaleentekijän työhön ei ole varsinaista koulutusta, vaan työ opitaan erilaisten kurssien ja työkokemuksen myötä.
- tehtävänä on mm. kuulokojeiden korvakappaleiden valmistus ja sovitus potilaille

Jätteillä on paikkansa – Uusitut ohjeet avuksi

Markku Näveri

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirillä on varsin tuore ympäristöohjelma ja sitäkin tuoreemmat sairaalakohtaiset jätteenkäsittelyohjeet. Jätehuollon tavoitteeksi todetaan jätteen lajittelun tehostaminen sekä niiden pakkaaminen ja merkitseminen ohjeiden mukaisesti. Päämääränä on jätemäärän vähentäminen sekä jätteen hyötykäytön ja kierrätyksen edistäminen.

Jätteenkäsittelyohjeet ovat sairaalakohtaiset, sillä käytännöt saattavat vaihdella sairaaloittain ja myös kunnalliset jätehuoltomääräykset voivat olla erilaiset. Ohjeiden rakenne on kuitenkin kaikissa sama: erilaiset jätteet, niiden lajittelu, kerääminen, merkitseminen, pakkaaminen, kuljetus ja hävittäminen.

Ohjelmien laadinnassa mukana ollut työnjohtaja Hannu Mäkinen näkee ympäristöohjelman tärkeäksi kannanotoksi. – Siitä ilmenee, että sairaanhoitopiiri ottaa kaikessa toiminnassa ympäristöasiat huomioon, aina hankinnoista alkaen.

Jätevuori

TYKSissä jätteen keräys, lajittelu ja pakkaaminen poiskuljetusta varten kuuluvat kuljetusyksikön tehtäviin. Alkulajittelu ja pakkaaminen tapahtuvat toki valtaosin osastoilla.

Jätteet voidaan jakaa yhdyskuntajätteisiin, sairaalalle ominaisiin erityisjätteisiin ja ongelmajätteisiin. Osa erityisjätteistä päätyy kaatopaikalle, osa ongelmajätte-

den kanssa Riihimäelle Ekokemin ongelmajätelaitokselle. Jälkimmäisistä suurimman osan muodostavat ns. tunnistettavat biologiset jätteet, joita kertyy leikkausosastoilta ja patologian yksiköstä.

TYKSin erityis- ja ongelmajäte-ekspertti on huoltomies Jari Airola, jo viidettä vuotta. TYKSiin tulee ongelmajäte myös fuusioimipisteistä. Airola huolehtii, että nämä lajitellaan, pakataan ja varastoidaan asianmukaisesti, jotta ne voidaan kuljettaa Ekokemiin. – Vuosittain Riihimäelle rahdataan erilaisia jätteitä 4–5 täysperävaunurekallista. Nykyään ongelmajätteitäkin saadaan jo noin 70 prosenttia uusiokäyttöön, Jari Airola kertoo. Jätteen tilastointia varten hän on rakentamassa aivan omaa tietokantasovellusta.

Kaikkien jätteen, mutta erityisesti ongelmajätteen käsittelyssä on hyvin tärkeää, että osastoilla jätteitä pakattaessa pakkaukseen merkitään sisältö.

– Ei riitä, että siinä lukee ”ongelmajätettä”, vaan pitää merkitä, mitä ainetta pakkaus sisältää. Myös pakkauksen tiivys ja kestävyys kannattaa varmistaa, Jari Airola muistuttaa ja kehottaa käyttämään tervettä järkeä. Kuljetusyksiköstä on saatavilla erilaisia keruustasioita tarpeen mukaan. Valtaosin osastot huolehtivat pakkaamisesta ihan mallikelpoisesti, Airola kiittää.

Ongelma- ja sairaalajätteen lisäksi iso sairaala tuottaa muutakin jätettä aikamoisen vuoren. Hannu Mäkinen esittelee TYKSin kaikkien sairaaloiden osalta viime vuoden ”komeita” lukuja: energijätettä noin 927 tonnia, kaatopaikkajätettä 157 tonnia,

pahvia 70 tonnia, keräyspaperia 68 tonnia, lasia 38 tonnia. Näistä noin puolet kerätään perinteisesti käsipelillä.

Jätteen lajittelu on Mäkinen ja Airolan mukaan kokonaisuutena hyvällä tolalla, mutta huolellisuutta he toivovat mm. ruokajätteen hävittämiseen sekä varsinkin käytettyjen neulojen ja ruiskujen poistoon. Jätteitä käsittelevät huoltomiehet joutuvat vuosittain 4–5 kertaa neulanpiston uhriksi.

Toimiva järjestelmä

Jätteenkäsittelyyn ei tarkoista ohjeista huolimatta löydy aina käypää muuttia. Mäkinen painottaakin soveltamista tilanteen mukaan. Jätetiedot vaativat jatkuvaa päivittämistä, eikä yksi ihminen veny kaikkeen, varsinkaan kun kuljetustoimiston tehtäväkenttä on runsas. Siksi Jari Airola on erikoistunut ongelmajätteisiin ja Hannu Mäkinen sarkaa ovat muut jätteet.

Informoivia muutoksia tulee usein ja pitäisi myös olla aikaa käydä osastoilla selvittämässä jättesioita. Muuttuva lainsäädäntö ja EU-säädökset säätävät myös jätteitä. – Määräysten tiukentuessa niihin

Jari Airola (vas.) ja Hannu Mäkinen TYKSin ongelmajätevarastossa. Taustalla lujissa laatikoissa mm. hopeanitraatti- ja silikonijätteitä. Airola on syventynyt yli tuhatta vuorokautta ongelmajäteoppaaseen.

on reagoitava, Mäkinen napauttaa muistuttaen, että tulevaisuudessa jätteen käsittelystä kokonaisvaltaisesti vastaavan henkilön täytyy olla alati ajan tasalla ja tuntea käytännöt. Kynällä jättesiat eivät hoidu. Hän myös toivoo ratkaisuja tehtävän nopeasti.

TYKSin kuljetustoimistossa on jätteenkäsittelyn tietotaitoa, järjestelmä on itse rakennettu ja se toimii. Kuljetuksella on oma selkeä ja looginen toimintatapa jätteen käsittelyyn. Niin hyvä, että neuvoja kysellään piirin omien sairaaloiden lisäksi myös muista sairaaloista ja terveyskeskuksista.

Ympäristöohjelma

Internet: Hallinto/Säännöt ja ohjeet/
Ympäristöohjelma 2007–2008

Jätteenkäsittelyohjeet

Intranet: Ohjeet/Yleis- ja taloushallinnon ohjeet/Sairaaloiden jätteenkäsittelyohjeet

SUPER
ammattina ihminen

**TYKS SuPer ao 607
järjestää jäsenilleen
syyskesän retken
Kuhankuonolle
8.9.2007**

Ohjelmassa opastettu kävelyretki ja kahvitteleva ja makkarapaistoa nuotiolla sekä iloista yhdessäoloa! Yhteiskuljetus linja-autolla, lähtö klo 9 U-sairaalan "synnärin" edestä Retken omavastuu hinta vain 3 €! Sitovat ilmoittautumiset Tuula Ojaselle 1.9.2007 mennessä, gsm 050 542 4162.

SALON ALUESAIRAALAN ELÄKELÄISTEN OHJELMAA:

Syyskaudella kokoonnumme joka kuukauden toinen torstai klo 13.00-15.00 Prykin kerhotilassa Salmenranta 2:ssa kahvinjuonnin ja jutustelun merkeissä.

- To 6.9.2007 alkaen klo 10.00 vietämme syyspäivää kansalaisopiston rantapirtillä Lehmijärvellä saunoen ja uiden.
- Drag show Kivassa 17.11.2007, olemme varanneet lippuja.
- Tammikuussa on Kreivin pidot Lehmirannassa.

Kaikki tervetuloa mukaan!

Pirjo 044 - 3575661

SYYSKOKOUSKUTSU

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin ky henkilökunta JHL 114 syyskokous 25.10.2007 klo 18.00 Ruissalon Kylpylähotelli

Tarjoiluna pieni iltapala ja uinti-mahdollisuus. Muista ilmoittautua tarjoilun vuoksi ja ilmoittautuessasi mainitse, jos olet menossa uimaan. Ilmoittautumiset 15.10.07 mennessä Sirkka Välimaa pj. p. 31780 tai 040 523 4592 (313 1780) Kristina Mäkelä vpj. p. 31784 (313 1784)
Tervetuloa!

KALAKERHO RUTILUS Lauantaina 8.9. 2007 klo 10.00 alkaen rutiluslaisten oma tapahtumapäivä Metsä-Jukolan alasaunalla. Ohjelmassa kalastusta, saunomista grillaamista ym. Omat pyyhkeet ja saunajuomat mukaan. **Ilmoittaudu 5.9.07 mennessä:** kimmo.jaakkola@tyks.fi.

Muista tehdä työtaturmailmoitus!

Työtaturmailmoitus kannattaa ja pitää tehdä aina.

Työtaturmailmoitus on työntekijän oman oikeusturvan kannalta välttämätön. Esimiehen velvollisuus on perehdyttää työntekijät asiaan ja valvoa, että ilmoitukset tulevat tehtyä ohjeitten mukaan. Tämä koskee sekä tavallisia työtaturmia, työmatkataturmia, ammattitautiepäilyjä että veritaturmatilanteita.

Vähältä piti -tilanteista ja muista poikkeuksellisista tapahtumista on myös tärkeää tehdä oma tapahtumailmoitus, koska näiden avulla voidaan työolosuhteita kehittää yhä turvallisemmiksi.

Työterveyshuollot hoitavat osaltaan näitä työtaturmia, mutta työtaturma-asiamiehet huolehtivat tapaturmien ilmoittamisesta vakuutusyhtiölle, jolloin työntekijällä on mahdollisuus saada korvaukset tutkimus- ja hoitokustannuksista.

Työsuojelu tilastoi ilmoitukset, ja tilastoja hyödynnetään toiminnan suunnittelussa ja työolosuhteiden kehittämisessä.

Vakinaistaminen vakauttaa elämää

Jouko Lahti

Sairaanhoitopiirin henkilöstöstrategian yhtenä tavoitteena on henkilöstön palkkaaminen pääasiassa pysyväisluontoiseen virka- tai työsuhteeseen. Sijaistyövoiman osuuden tehdyistä työjaksoista tulisi vähentyä ja korvautua vakituisella henkilöstöllä.

Henkilöstöjaosto oikeutti Salon Alue-sairaalan johtavan ylihoitajan nimittämään - vakinaistamisedellytysten täytyttyä - kirurgian yksikön perushoitajan toimeen **Päivi Fröbergin** 1.6.2007 alkaen.

Vakinaistamisvaiheet kestivät vuoden verran. Keskusteluja asiasta Päivi kävi pääluottamusmiehen ja ylihoitajan kanssa. Joulukuun alusta eläköitymisen johdosta vapautuneeseen perushoitajan vakansiin kohdistui myös paineita sen muuttamiseksi sairaanhoitajan toimeksi.

Päivi on tinkimätön perushoitajien työpanoksen puolestapuhuja. - Täällä aluesairaala perushoitajilla on laaja vastuu ja heitä pitää olla riittävästi. Perushoitajat ja sairaanhoitajat ovat tehneet töitä rinnakkain kautta aikojen, kommentoi Päivi. - Oli myös keskustelua, että ryhtyisin varhensikilöksi, mutta en siitä oikein innostunut ja nimittämisestä totesin, että en tule perushoitajan tointa hakemaan kun olen tässä jo seitsemän vuotta tehnyt töitä, hän jat-

kaa. Suunnittelukeskustelut johtivat sitten vakinaistamispäätökseen.

Alunperin lahtelainen Päivi tapasi -76 tulevan miehensä, muutti Saloon ja sai apuhoitajan sijaisuuden Kukonkallion vanhainkodista. Sen jälkeen hän toimi osastoapulaisena, hoitoapulaisena ja sairaala-apulaisena, kunnes aloitti -88 sairaala-

la-apulaisena Salon Aluesairaala. Koulutuksen näihin tehtäviin Päivi oli hankkinut suorittamalla Suomen ensimmäisten joukossa sairaala-apulaiskursin -74 ja hoitoapulaiskursin -81.

Työskenneltyään vuodesta -91 alkaen aluesairaalan vakinaisena laitoshuoltajana Päivi aloitti perushoitajaopinnot Salon terveydenhuolto-oppilaitoksella ja hoiti valmistuttuaan vuodesta 2000 lukien perushoitajan toimien eri sijaisuuksia ja avoimia toimia kirurgian yksikössä.

- Vakinaistaminen tuntui hyvältä. Se toi vakautta elämään ja nyt voi unohtaa määräsikirjojen pohtimisen, iloitsee vilkas ja puhelias Päivi. - Määräaikaisena työntekijänä minua kohdeltiin yhtä hyvin kuin vakinaisena. Niin metsä vastaa kuin sinne huudetaan, hän kuvailee.

- Työyhteisö on ihana, itsestä on myös paljon kiinni. Työt tehdään kunnolla ja nopeasti sekä pannaan persoona peliin. Potilaiden kanssa olen tullut aina hirveän hyvin toimeen. Kaupungilla kun tullaan vastaan, morjennetaan ja kerrotaan kuulumiset.

Energisenä ja reippaana ihmisenä Päivi sauvakävelee ja on varapuheenjohtajana Varsinais-Suomen lukihäiriöisten toiminnassa. Hän on asunut jo 15 vuotta omakotitalossa Salon Tupurissa. Perheessä on kolme aikuista lasta.

KUVA: SAULI LAINE

Tehy on palkinnut tyksiläiset **Eila Eerolan** (vas.) ja **Pipsa Allénin** hopeisella ansiomerkillä. Osaston 214 apulaisosastonhoitaja Eila on ollut luottamusmiehenä vuodesta 1974 sekä yhteistoimintaelimien jäsen vuodesta 1980. Hän on edustanut aluettaan kaikissa Tehyn liittokokouksissa 25 vuoden aikana ja oli liittovaltuuston jäsen v. 2002 asti. Eila toimi myös 4 vuotta liittohallituksessa ja sitä ennen valtuuston varapj:nä. Hän on ollut TVK:n ja STTK:n valtuuston jäsen.

Erikoislaboratoriohoitaja Pipsa on TYKSLABin ja Turun Yliopiston tutkimus- ja opetushoitaja. Tehyn ammattiosastotoiminnassa hän on ollut eri tehtävissä vuodesta 1982, Tehyn liittovaltuustossa vuodesta 1989. Pipsa on myös STTK:n valtuuston puheenjohtaja ja Tehyn hallituksen jäsen sekä Varsinais-Suomen Bioanalytiikat ry:n puheenjohtaja ja Raison kaupunginhallituksen jäsen ja valtuutettu

Hospitaali esittelee Sairaanhoitopiirin rakennuksia, joilla on varsin värikäs historia.

KUVA: MARJO PELTONIEMI

Tämä Uudenkaupungin terapiahalli on entinen sikala, jossa vielä 60-luvulla oli eläimiä. Hallissa tehtiin alihankintaa elektroniikkateollisuudelle, parhaimmillaan siellä työskenteli noin 30 avohoidon potilasta. Yläkerrassa oli puutyövästas. Nyt rakennus on myynnissä ja sikalaa ympäröineet pellot on muutettu golf-kentäksi.

KUVA: MARKKU NÄVERI

Leo Renko vaihtoi sorvin kuhaverkkoihin

Markku Näveri

Leo Rengon pestautuessa vuonna 1968 TYKSiin lääkintälaittehuoltoon sen muonavahvuus oli 4 miestä. Nyt heitä on 13. Ja töitä riittää kaikille, Renko vakuuttaa.

Nuoruudessaan Leo Renko koulutettiin hienomekaanikoksi. Ajatuksissa väikkyi myös kultasepän ammatti, mutta työpaikka löytyi konepaja Jäspi & Mäkiseltä, josta tie vei Hellaksen kautta TYKSiin erikoisammattimieheksi, koulutusta vastaaviin tehtäviin.

Työsarkaa ovat olleet erilaisten hoito- ja tutkimuslaitteiden korjaukset ja huollot: silmätutkimuslaitteet, endoskoopit, mikroskoopit, leikkaussali-instrumentit, dialyysilaitteet ja muut hienomekaaniset välineet. Takavuosina Leo korjasi jopa kameroita, mutta niin niiden kuin hoitolaiteidenkin suhteen tilanne on suuresti muuttunut.

– Nyt tehdään paljon huoltosopimuksia, laitteet toimitetaan maahantuojalle

korjattavaksi tai maahantuojaa käy TYKSiissä. Toisaalta varaosia saadaan nihkeämmin ja niiden toimitusajat tuppaavat venymään. Tosin varaosia teknisellä osastolla valmistetaan yhä myös itse, sorvin ja jyrsimen ääressä.

Nykyisin leikkaussaliväliketjet ja -neulat ovat enimmäkseen kertakäyttöisiä, mutta teroitustaidot ovat säilyneet, ja Rengon Leo on huolehtinut erikoisinstrumenttien terävyydestä. Aikaa puuha vie nyt saman verran viikossa kuin ennen päivässä.

Uudet laitteet – uudet tiedot

Modernin sairaalan laitearsenaali on paljon runsaampi ja merkkivalikoima laajempi kuin Leon uran alkutaipaleella. Lääkintälaittehuollossakin henkilökunnan on täytynyt erikoistua, tokko kukaan pystyisi korjaamaan kaikkia laitteita.

Leon mukaan sekä hoito- ja tutkimuslaitteet että työkalut ovat aiempaa laa-

Kaksi veteraania: ammattimies Leo Renko lähti lähes 40 vuoden jälkeen eläkepäiville, mutta jo ennen häntä taloon tullut, suomalaista tekoa oleva erikoisliomakone jatkaa

dukkaampia. Mutta ikuisia nekään eivät ole. Pajalle kiikutettavien välineiden säilyminen johtuvat yleensä vääristä käsittelystä, laitteiden iästä tai "väsymisestä". Ensin mainittu syy saa Rengon puistelemaan päätään: – Esimerkiksi sekuntikelloa ei kannattaisi pestä. Laitteita pitäisi käyttää niin kuin omia arvokkaita laitteita kotona.

Korjaustöitä on lääkintälaittehuollossa huoltotöitä enemmän. Monesti siellä annetaan laitteelle toimenpiteen ajaksi ensiapu ja toimitetaan se maahantuojalle, koska kyse on hyvin monimutkaisista spesiaalilaitteista.

Korjaajilta kysytään jatkuvaa tiedon päivytystä. – Koko ajan on täytynyt opetella uutta, mikä joskus ikämiehenä on vähän tökkinyt, Leo hymähtää muistuttaen samaan hengenvetoon työn hyvästä puolesta. – Liukuhihnatyötä se ei todellakaan ole ollut, vaan aina on saanut kohdata uusia haasteita.

Verkot vetehen

Leo kertoo aina pitäneensä niin työstään kuin hyvähenkisestä työyhteisöstään. Työ on ollut ehdotonta tarkkuutta ja huolellisuutta vaativaa käsityötä. Onhan kyse potilaan hoito- ja tutkimuslaitteista, jotka eivät voi toimia vain "sinne päin".

Lähes neljäkymmenen työvuoden jälkeen Leo Renko ei suostu suunnittelemaan eläkepäiviensä viettoa. Kuhat kuitenkin varokoot, sillä innokkaana kuhan kalastajana Leo lupaa laskea pitkiäsiimoja ja verkkoja kesämökkillään niiden pään menoksi. Liekö kalavale, kun hän mainostaa vanhoina hyvinä aikoina kiskoneensa siimalla parhaimmillaan 70 kuhaa. Nykyisin määrä tosin jää "vain" 30:een. Mahdollisiin vapaaherran ajankäyttöpulmiin apua suonevat myös neljä lastenlasta.

TYKSiN SENIORIT RY

HENGELLISEN PIIRIN KOKOONTUMINEN

Hiljaisessa huoneessa TYKSi:n A-pääsisäänkäynnin luona tiistaisin klo 12–13 alkaen 11.9.07 ja jatkuen aina kahden viikon välein. Vastuuhenkilöinä toimivat rovasti Marja-Leena Meller-Mattila ja yhdistyksen varapj. Matti Salo. Raamatut mukaan!

Syyskuu 12. keskiviikkoretki

Säkylän varuskunta-alueelle Huovinrinteelle. Tulokahvit Sotilaskodissa, kiertoajelu kasarmialueella ja toiminnan esittelyä. Lounas muonituskeskuksessa. Käymme Säkylän kirkossa ja sankarihaudalla ja Milpro Ltd:n myymälässä, jossa on maan laajin sotilasvarusteita myyvä liike sekä talvi- ja jatkosotamuseo.

Matkan hinta jäsenille 18 € (23 €).

Ilmoittautuminen 1.9. mennessä.

Maksetaan yhdistyksen tilille 5.9. mennessä.

Käytä viitenumeroa 1290709

Lähtö klo 9 Aurakatu 2.

Paluu n. klo 16.30.

Ilmoittautumiset:

Terttu Henriksson
puh. 0440 330 773 (miel. virka-aikana),
terttu.henriksson@netti.fi

Yhdistyksen tili:

Osuuspankki Kaarinan konttori
571083-226365

Yhdistyksen omat kotisivut osoitteessa
<http://www.tyks.fi> > Tyksin seniorit ry

Ritva Mäkelä-Lammi, puheenjohtaja
puh. 040-537 3508
ritva.makela-lammi@dnainternet.net

Inkeri Pitkänen, sihteeri
puh. 044-0330 595
inkeri.pitkanen@gmail.com

Röntgenhoitaja Leena Lehtonen eläkkeelle

Anne Ojala

Suomen röntgenhoitajien keskuudessa ei liene montakaan, jotka eivät Leena Lehtosta tuntisi tai olisi kuulleet hänen pitkästä ja moninaisesta urastaan ja toiminnastaan.

Leena valmistui röntgenhoitajaksi Turun Röntgenhoitajaopistosta 1969 ja on siitä lähtien toiminut alalla TYKSiissä jatko-opiskeluaikojen ja äitiyslomaa lukuun ottamatta. Hän valmistui erikoisröntgenhoitajaksi Helsingistä 1981.

Hän on työskennellyt vuosikymmeniä invasiivisessa kardiologiassa ja toimenpideradiologiassa. Työhön antoi lisäpotkua myös aikanaan Turussa järjestetty täydennyskoulutus kliinisestä fysiologiasta.

Osa työajasta on kulunut hallinnollisissa tehtävissä osastonhoitajan sijaisena.

Leena on toiminut myös työyhteisökouluttajana, johon hänet koulutettiin TYKSiin järjestämällä kursseilla.

Leena tunnetaan monista luottamus- ja tehtävistään. Hän on Suomen röntgenhoitajaliiton Lounais-Suomen paikallisyhdistyksen perustajajäsen ja toiminut pitkään puheenjohtajanakin paikallisyhdistyksessä

sekä myös valtakunnallisen röntgenhoitajaliiton hallituksessa.

Suomen röntgenhoitajaliiton luottamustoimisena puheenjohtajana hän toimi vuosina 1987-1998, mikä velvoitti häntä osallistumaan useisiin Opetushallinnon, Kunnallisliiton, Sairaallaliiton, Säteilyturvakeskukseen, silloisen Lääkintöhallituksen ja Tehyn toimikuntiin. Myös kautta aikojen käydyt neuvottelut sädeloma-asiasta on työllistänyt Leena.

Hän on tehnyt uransa aikana lukuisia luentomatkoja kotimaassa ja ulkomailla, aiheena muun muassa mammografiaseulonta, jota hän on pitänyt "ammattiin liittyvänä harrastuksena". Tätä kautta hänellä on paljon ulkomaisia kollegoita ystävinä ja yhteistyötuttavina.

Leena on ollut energinen ja elämäntoimiva työtoveri, joka on usein toiminut vieraanvaraisena emäntänä koko porukallemme. Olemme saaneet nauttia hänen kokkaustaidoistaankin.

Vauhtia Leenan eläkepäivistäkään ei varmasti tule puuttumaan, siitä omalta osaltaan pitävät huolen Leenan kaksospoikien lapset, joita on jo kaksi ja kolmas syntymässä aivan näinä päivinä.

Toivotamme Leenalle terveyttä ja iloa eläkepäiviin. Vaikka emme enää tee töitä päivittäin yhdessä niin ystävyys ja yhteydenpito jatkuu.

Angiologian osaston ja invasiivisen kardiologian työtovereiden puolesta.

Hyvät ystävät ovat kuin lyhtyjä tiellä – ne eivät lyhennä matkaa, mutta tekevät sen turvallisemmaksi kulkea.

*Kiitos kaikille ystäville vuosien varrelta!
Leena Lehtonen*

Vuoden menestyjät

Kesäkuun 13. päivänä sairaanhoitopiirin johtaja **Aki Lindén** ja henkilöstöpäällikkö **Nina Vainio** olivat mieluisassa työssä: he jakoivat kunniakirjat ja ruusut Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin Vuoden menestyjä 2006 -kannustepalkituille 19:lle menestyjälle. Lindén piti heille kiitospuheen, ja tilaisuus kruunattiin mansikkakakkukahvein.

Palkitut yksiköt, osastot ja yksittäiset henkilöt sekä palkitsemisperusteet on kerrottu Hospitaali nro 4:ssä. Tässä lehdessä esitellään lähemmin kaksi menestyntä: psykiatrian tulosalueen lastenpsykiatrian tulosyksikön kotihoitotyöryhmä sekä Varsinais-Suomen kuvantamiskeskusten U-röntgen.

U-röntgen on palkintonsa ansainnut

Markku Näveri

Jos ja kun menestyksekkäs työskentely hankalissa oloissa on yksi Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin Vuoden menestyjä -kannustepalkinnon jakoperusteista, ei ketään hämmästyttäne, että Varsinais-Suomen kuvantamiskeskusten U-röntgenin henkilökunta oli yksi viime vuoden palkituista. Osasto nimittäin työskenteli täysremontin keskellä elokuusta 2005 tammikuuhun 2007.

Vs. osastonhoitaja **Birgitta Katevuo** kertoo osaston työpisteiden siirtyneen viikoittain remonttikohdeiden tieltä väliaikaisesti tiloihin, sillä korjaustyöt toteutettiin jaksoittain. Henkilökunnalle koitui ylimääräistä työtä, kun toimivat työpisteet piti purkaa ja pystyttää jopa kolmesti.

Niin koville U-röntgenissä ei sentään jouduttu, että pöydän päässä olevia työkaluja olisi tarvittu aterioidessakin. (Kuva: Anne Simolin)

Apulaisosastonhoitaja **Anne Simolinin** mukaan tämä opetti sekä luovuuteen että kärsivällisyyteen.

Remontin aikana U-röntgenissä toimiva, koko sairaanhoitopiiriä palveleva rintatutkimusyksikkö suunniteltiin uusiksi, kuvaverkkopalvelut käynnistettiin, ERCP-toiminta (sappi- ja haimatieheiden endoskooppinen tutkimus) siirrettiin yllättäen osastolle, ja samaan aikaan aloitettiin koikeilu, jossa röntgenhoitajat työskentelivät osan päivystysajasta oman osaston lisäksi toisella osastolla.

– Kaikki tämä on vaatinut henkilökunnalta joustamista, venymistä, opettelua ja sopeutumista, Birgitta Katevuo summaa. Kiitos onnistumisesta kuuluu myös remonttimiehille, joiden kanssa yhteistyö sujui mainiosti, ja molempien osapuolten toiveita kuunneltiin herkällä korvalla, varsinkin sähkökatkojen suhteen.

Paljon positiivista

Osaston tavoitteena oli palvella asiakkaita mahdollisimman normaalisti. Anne Simolin ynnäilee remonttivuonna tehdyn noin 32 000 tutkimusta, kolmisen tuhatta vähemmän kuin edellisenä vuonna. – Melkein pahiten potilastyötä haittasi melu.

Osastonhoitaja Katevuo näkee remontin hyväksi puoleksi, että vaikeat olosuhteet lujittivat osaston yhteistyökykyä ja yhteishenkeä. Myös työn organisointia ja työtapoja tuli mietityksi aivan uusista näkökulmista. Samoin taukojärjestelyt, sillä taukotilassa oli käytössä kantovesi, sisään ja ulos. Toisaalta remontin valmistuttua saadut upouudet tilat toimivat oivana motivoijana.

Vuoden menestyjä -palkinnosta pääsee U-röntgenissä nauttimaan 42 remontin karaisemaa työntekijää.

– Remonttiakin enemmän päänvavaa taitaa kuitenkin aiheuttaa palkinnon käyttämisestä päättäminen, Anne Simolin nauraa esitellessään monia vaihtoehtoja. Kulttuuripitoinen matka lienee ykkössiijalla.

Apulaisyllilääkäri Outi Ahonen ja SH Katja Laaksonen hengähtävät haasteellisen työn välillä.

Perheen ja lapsen ehdoilla

Tero Ylitalo

Halikon lastenpsykiatrian kotihoitotyöryhmän haasteellinen työ palkittiin Vuoden menestyjä 2006 -kannustepalkinnolla

– Työn haasteellisuus ja vastuullisuus sekä vankka kokemus, luettelee lastenpsykiatrian erikoissairaanhoitaja **Katja Laaksonen** syitä miksi Halikon lastenpsykiatrian kotihoitotyöryhmä oli viime vuoden palkittujen joukossa.

Apulaisyllilääkäri **Outi Ahonen** on samoilla linjoilla.

– Työ vaatii aiempaa lastenpsykiatriasta kokemusta, ihan ensimmäiseksi työksi tätä ei voi suositella. Tämä vaatii myös erittäin itsenäistä ja soveltavaa otetta jokapäiväiseen työhön, joka vaihtelee paljon erilaisista perheolosuhteista riippuen.

Kotona tapahtuva lastenpsykiatrinen hoitotyö on erikoissairaanhoitoa. Sen työmuotoja ovat kotikäynnit, hoitoneuvottelut työryhmissä, tutkimukset, verkostoneuvottelut, puhelin yhteydet ja vanhempien sekä lapsen tapaamiset kotona.

Kotihoiton päätavoitteena on omillaan tai tarkoituksenmukaisten tukitoimien avulla toimeentuleva perhe. Osatavoitteena on tarjota lastenpsykiatrista hoitotyötä lapsen omissa ympäristöissä, hänen arjessaan. Tärkeää on löytää yhdessä lapsen, perheen, lähiverkoston ja laajan viranomaisverkoston kanssa arkielämän selviytymiskeinoja ja uusia toimintatapoja. Kotikäynneillä arvioidaan myös muun lastenpsykiatrian hoidon tarvetta.

Haastatelluista välitetty hyvin välittävä ja lämmin kosketus hienoon työhön, joka vaatii erityistä sitkeyttä ja viikosta toiseen. Työ on varsinkin henkisesti raskasta, mutta samalla palkitsevaa.

– Pieniä asioita ja askel kerrallaan, oikotietä ei ole, summaa Katja työn luonnetta.

Kärsivällisyys on hyveistä suurimpia. Vuoden menestyjä -palkinto meni aivan oikeaan osoitteeseen.

Palkittuun kotihoitotyöryhmään kuuluvat myös sairaanhoitajat **Marja-Leena Nieminen** ja **Raija Heikkinen**.

UJDET VIRAN- JA TOIMENHALTIJAT

LOIMAAN ALUESAIRAALA

Avohoitto

Anttinen Anu, neurologian ylilääkäri ..... 1.9.
Karhu Pia, sairaanhoitaja, varahenkilö, kirurgian poliklinikka ..... 1.6.
Korpi Sirpa, osastonhoitaja, dialyysipoliklinikka ..... 1.8.
Ristimäki Sirkka, osastonhoitaja, sisätautien poliklinikka ..... 1.8.

Sisätautien osastoryhmä

Lamminen Maarit, sairaanhoitaja, varah. .... 1.6.

TURUNMAAN SAIRAALA

Lindeman Sonja, sairaanhoitaja ..... 13.8.
Kuronen Tuuli, sairaanhoitaja ..... 1.7.
Untamala Anne, psykologi ..... 1.8.

SALON ALUESAIRAALA

Kirurgian yksikkö

Lill Sven, osastonlääkäri ..... 1.9.
Mäkelä Jaana, apulaisosastonhoitaja ..... 1.7.
Aaltonen Sanna, sairaanhoitaja ..... 1.7.

Leikkausyksikkö

Rautio Satu, sairaanhoitaja ..... 1.8.
Rättö Kristiina, sairaanhoitaja ..... 1.8.

Ensiapu- ja toimenpidepoliklinikka

Aalto Tuija, sairaanhoitaja ..... 1.8.

TYKSLAB

Anttila Sanni, laboratoriohoitaja ..... 11.6.
Kurvinen Kaisa kemisti ..... 1.6.
Matilainen Piia, laboratoriohoitaja ..... 1.6.
Vuorinen Eeva, laboratoriohoitaja ..... 1.6.
Wesalainen Elna, laboratoriohoitaja ..... 10.8.
Ylijoki Mira, laboratoriohoitaja ..... 1.6.

VARSINAIS-SUOMEN KUVANTAMISKESKUS

Laiho Minna, röntgenhoitaja varah. .... 1.7.
Lindroth Maija, röntgenhoitaja ..... 1.8.
Mäki-Laurila Mervi, röntgenhoitaja varah. .... 1.6.
Nieminen Suvi, röntgenhoitaja varah. .... 1.9.
Pasonen Kariina, röntgenhoitaja ..... 1.9.
Pudas Tomi, erikoislääkäri ..... 1.6.

Sarjanen Säde, röntgenhoitaja varah. .... 4.6.
Wideman Lilli, erikoistuva hammaslääkäri ... 1.7.

VARSINAIS-SUOMEN LÄÄKEHUOLTO

Tyks-sairaala-apteekki

Järvelin Anne, farmaseutti ..... 1.8.
Jääskeläinen Raili, lääketyöntekijä ..... 14.5.
Kivikoski Hanna, proviisori ..... 1.2.
Sointusalo Kristiina, hallintovirkailija ..... 1.1.
Varjonen Kirsi, farmaseutti ..... 1.6.

Salon aluesairaalan lääkekeskus

Kesänen Seija, osastonsihteri ..... 1.6.

Turunmaan sairaalan lääkekeskus

Kullberg Marika, vastaava farmaseutti ..... 1.2.

TYKSYN UJDET VIRAN- JA TOIMENHALTIJAT JULKAISTAAN SEURAAVASSA LEHDESSÄ.

KIITOS

Sydämellinen kiitos Teille kaikille, jotka eri tavoin muistitte minua jäädesäni eläkkeelle: sanoin, halauksin, korkein, lahjoin, kukkasin, juhlien, läsnä ollen. Kaikkea hyvää!

Lähimmille työtovereilleni erityinen kiitos ikimuistettavasta juhlapäivästä.
Ritva Himanen

KIITOS

Sydämelliset kiitokset kaikille minua eläkejuhlikseni 12.6.2007 muistaneille. Erityiskiitos A-röntgenin henkilökunnalle nohtumattomasta päivästä sekä työtoveruudesta ja hyvästä yhteistyöstä vuosien varrella.
Hyvää kesää kaikille!

Tuula Leppävuori